

Koronaviruspandemian aikaisten rajoitusten vaikutukset nuorten hyvinvointiin

-Jakomäen nuorisotalon kävijöiden kokemuksia

Jenna Pöyhönen & Minna Vartiainen

Laurea-ammattikorkeakoulu

Koronaviruspandemian aikaisten rajoitusten vaikutukset nuorten hyvinvointiin

-

Jakomäen nuorisotalon kävijöiden kokemuksia

Jenna Pöyhönen & Minna Vartiainen
Sosionomi AMK
Opinnäytetyö
Marraskuu, 2022

Jenna Pöyhönen, Minna Vartiainen

Koronaviruspandemian aikaisten rajoitusten vaikutukset nuorten hyvinvointiin - Jakomäen nuorisotalon kävijöiden kokemuksia

Vuosi 2022 Sivumäärä 55

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, miten koronaviruspandemian aikaiset rajoitukset ovat vaikuttaneet yläkouluikäisten nuorten hyvinvointiin sekä nuorisotyön toteutukseen ja tavoitettavuuteen. Opinnäytetyön toimeksiantajana toimi Helsingin kaupungin Koillinen nuorisotyöyksikkö, ja se toteutettiin yhteistyössä Jakomäen nuorisotalon kanssa. Tavoitteena oli tuottaa tietoa, jonka avulla voidaan kehittää nuorisotoimintaa sekä tukea nuorten hyvinvointia kriisiaikana.

Opinnäytetyön teoriapohja rakennettiin nuoruuden ja hyvinvoinnin käsitteiden määrittelyn ympärille. Näiden käsitteiden lisäksi opinnäytetyön viitekehyksessä tarkasteltiin koronaviruspandemian aikaisia muutoksia sekä nuorisotyön toimintaympäristöä. Käsitteitä avattiin kootun teorian tiedon kautta ja rinnalle tuotiin aiempia tutkimuksia teemojen aihepiireistä. Opinnäytetyö toteutettiin laadullisena tutkimuksena ja aineisto kerättiin teemahaastatteluin. Aineisto analysoitiin aineistolähtöisen sisällönanalyysin keinoin.

Opinnäytetyön tuloksista selvisi, että nuoret eivät kokeneet pandemia-ajan vaikuttaneen suoranaisesti heidän koettuun hyvinvointiinsa. Sen sijaan pandemian aikaisten rajoitusten havaittiin olevan yhteydessä nuorten arkisessa toimintaympäristössä tapahtuneisiin muutoksiin sekä nuorisotyön tavoitettavuuteen ja toteutukseen. Tulokset osoittivat sen, että nuoret löysivät koronarajoitusten aikana vaihtoehtoisia vapaa-ajanviettopaikkoja ja keinoja, jolla turvata oman hyvinvointinsa kannalta tärkeitä asioita. Nuorisotyö voi osaltaan tukea nuorten hyvinvointia kriisiaikoina panostamalla nuorten tavoittamiseen ja osallisuuden toteutumiseen, sekä nuoristyön työmuotojen kehittämiseen.

Asiasanat: nuorisotyö, nuoret, hyvinvointi, koronaviruspandemia, koronarajoitukset

Jenna Pöyhönen, Minna Vartiainen

The effects of restrictions during the coronavirus pandemic on the well-being of young people - The experiences of visitors to the Jakomäki youth centre

Year

2022

Pages

55

The purpose of this Bachelor's thesis was to find out how the restrictions during the coronavirus pandemic have affected the well-being of middle school-aged youth and the implementation and accessibility of youth work. This thesis was commissioned by the Youth Department of the City of Helsinki, and it was carried out in cooperation with Jakomäki youth centre. The target was to produce information that can be used to develop youth activities and support the well-being of young people in times of crisis.

The theoretical section part of the thesis was built around defining the concepts of youth and well-being. In addition to these concepts, the reference framework of the thesis examined changes during the coronavirus pandemic and the operating environment of youth work. Concepts were opened through the collected theoretical knowledge and previous studies on the subject areas of the themes were brought alongside. The thesis was carried out as qualitative research and the empirical material was collected by theme interviews. The material was transcribed and analyzed with data driven content analysis.

The results of the thesis revealed that middle school aged did not feel that the pandemic had directly affected their perceived well-being. On the other hand, the restrictions during the pandemic were found to be linked to changes in middle school aged kids everyday operating environment and to the accessibility and implementation of youth work. The results showed that during the coronavirus restrictions, middle school aged kids found alternative places to spend their free time and ways to secure important thing for their own well-being. Youth work can contribute to supporting the well-being of middle school aged kids in times of crisis by investing in reaching out to young people and realizing inclusion, as well as in developing the forms of youth work.

Keywords: youth work, the youth, well-being, coronavirus pandemic, corona restrictions

Sisällys

1	Johdanto.....	6
2	Nuorisotyön toimintaympäristö.....	7
3	Nuoruus elämänvaiheena.....	9
3.1	Nuoruuden kehitystehtävät	10
3.2	Nuoruuden ilmiöt.....	10
4	Hyvinvoinnin ulottuvuudet	12
4.1	Nuorten hyvinvointi	13
4.2	Katsaus nuorten hyvinvointiin	14
5	Koronaviruspandemian tuomat muutokset	15
6	Jakomäen nuorisotalo	17
7	Opinnäytetyön toteutus	18
7.1	Aineiston kerääminen.....	19
7.2	Aineiston analyysi	22
7.3	Opinnäytetyön eettisyys ja luotettavuus	25
8	Tulokset	27
8.1	Muutoksiin sopeutuminen	27
8.2	Koettu hyvinvointi.....	30
8.3	Hyvinvointia tukevat tekijät.....	31
8.4	Nuorisotyö kriisiaikana	33
9	Johtopäätökset	36
10	Pohdinta	39
	Lähteet.....	43
	Taulukot	48
	Liitteet	49

1 Johdanto

Elimme yli kaksi vuotta koronaviruspandemian ja siitä aiheutuneen kriisin varjossa. Koronakriisi on vaikuttanut laaja-alaisesti yhteiskuntaamme toimintaan sekä yksilöiden elämään ja hyvinvointiin. Valtioneuvoston (2021, 9) julkaisemassa raportissa todetaan, että koronaviruspandemia-aika on koetellut myös lasten ja nuorten hyvinvointia, sekä vaikuttanut heidän oikeuksiensa toteutumiseen. Raportissa tuodaan esiin, ettei koronakriisin alkuvaiheessa lapsilta ja nuorilta kerätty riittävästi tietoa päätöksenteon tueksi (Valtioneuvosto 2021, 34). Raportin työryhmä painottaa sitä, kuinka tärkeää on jatkossa tarkastella lasten ja nuorten hyvinvointia tukevien palvelujen organisoimista lapsi- ja nuorilähtöisyyden huomioiden (Valtioneuvosto 2021, 30).

Opinnäytetyössä pyrittiin selvittämään osaltaan, kuinka nuoret ovat kokeneet pandemia-aikaisten rajoitusten vaikuttaneen heidän hyvinvointiinsa. Tämän lisäksi opinnäytetyössä tarkasteltiin sitä, kuinka nuorisotyön keinoin on pystytty tavoittamaan ja tukemaan nuoria pandemiatilanteessa. Opinnäytetyön tarkoituksena oli tuottaa työelämäkumppanillemme tietoa yläkouluikäisten nuorten hyvinvoinnista pandemia-aikana. Tavoitteena oli saada tietoa, jonka avulla voidaan kehittää nuorisotoimintaa sekä tukea nuorten hyvinvointia muutoksessa.

Opinnäytetyön toimeksiantajana toimi Helsingin kaupungin Koillinen nuorisotyöyksikkö ja se toteutettiin laadullisena tutkimuksena yhteistyössä Jakomäen nuorisotalon kanssa. Opinnäytetyön aineisto koostuu nuorille suunnatuista haastatteluista, jotka toteutettiin Jakomäen nuorisotalon tiloissa. Haastatteluissa pääsi esille nuorten oma ääni ja heidän omakohtaiset kokemuksensa pandemia ajasta. Nuorten omista kokemuksista ja näkemyksistä saadaan arvokasta tietoa heidän hyvinvoinnistaan sekä koronarajoitusten vaikutuksista.

Opinnäytetyön viitekehystä lähdetään avaamaan tässä raportissa nuorisotyön toimintaympäristöjen määrittelyllä. Tämän jälkeen siirrytään tarkastelemaan nuoruutta elämänvaiheena sekä paneudutaan nuorten hyvinvointiin. Hyvinvoinnin katsauksen jälkeen esitetään tietoa liittyen koronaviruspandemiaan ja sen aikaisiin rajoitustoimenpiteisiin. Raportin lopussa kerrotaan opinnäytetyön toteutuksesta sekä siihen valituista menetelmistä, ja työn lopullisista tuloksista.

2 Nuorisotyön toimintaympäristö

Nuorisotyön toimintaympäristössä nuoruutta tarkastellaan elämänvaiheen ja kehitystehtävien sekä yhteiskunnallisten asioiden näkökulmasta. Työskentelyssä keskiössä ovat nuorten kasvun ja kehityksen tukeminen sekä hyvinvoinnin vahvistaminen. Toimintaympäristö nähdään usein toiminnallisena traditiona, jossa korostuu vapaa-ajan ympäristöissä tapahtuva yksittäisten nuorten ja ryhmien sosiaalinen vahvistaminen, nuorten ja aikuisten välinen luottamuksellinen kohtaaminen sekä nuorten yhteiskunnallisen aseman parantaminen. (Honkatukia & Kiilakoski 2018, 10-11.)

Nuorisotyön toimialan määrittely ei ole täysin yksiselitteistä ja nuorisotyötä koskettava julkinen keskustelu on ollut kautta aikain kirjavaa (Nieminen 2007, 22). Nuorisotyön historia ulottuu Suomessa noin sata vuotta taaksepäin ja nuorisotyön ammatillistumisen voidaan katsoa alkaneen vuonna 1945 käynnistyneen nuorisotyöntekijä koulutuksen myötä. Nuorisotyön historia ja kehitys ovat olleet aina vahvasti sidoksissa kulloisenkin aikakauden kehitykseen ja yhteiskunnalliseen keskusteluun. Nuorisotyön rinnalla kulkenut nuorisotutkimus on pyrkinyt tuottamaan tieteellistä tietoa, jota on hyödynnetty niin nuoria koskevassa päätöksenteossa, kuin nuorisotyön käytäntöjen muodostamisessa sekä työn luonteen tarkastelussa. (Honkatukia & Kiilakoski 2018, 13-14.)

Nuorisotyön perusluonteeseen kuuluu toiminnan vapaaehtoisuus sekä nuorten tarpeiden ja itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen. Nuorten osallistuminen toimintaan on vapaaehtoista, eikä se näin ollen sido heitä millään lailla. Aikaisemmin myös nuorisotoiminnan järjestäminen on perustunut pitkälti vapaaehtoisuuteen, mutta nykyään sen rinnalle on noussut ammattimainen nuorisotyö. (Nieminen 2007, 34-35.) Ammatillisuus tuo nonformaaliin, käytäntöön suuntautuneeseen kasvatukseen tavoitetietoisuutta sekä pedagogisia menetelmiä ja ohjauksen tuntemusta (Nieminen 2007, 28-29).

Nuorisotyön ydintä kirkastamaan on laadittu nuorisotyön ammattieettiset ohjeet, jotka luovat yhteistä näkemystä ammatillisesta toiminnasta. Ammattieettiset ohjeet ovat tarkoitettu kaikille nuorisotyön ammattilaisille ja ne toimivat työvälineenä arjessa, tarjoten ohjeita työnsällön pohtimiseen. Ohjeet selventävät oleellisesti nuorisotyön tarkoitusta sekä auttavat jäsentämään työn monimuotoista tehtävää. (Nuoriso- ja Liikunta-alan asiantuntijat ry. 2022.)

Nuorisotyöllä voidaan katsoa olevan monia yhteiskunnallisesti tärkeinä pidettyjä tehtäviä. Juha Nieminen (2007, 23) on tutkinut suomalaista nuorisotyötä ja erottanut nuorisotyölle neljä keskeistä funktiota. Niemisen (2007, 23-25) mukaan nuorisotyön ensimmäinen yleisluonteinen tehtävä on sosialisatio eli nuorten liittäminen osaksi yhteiskuntaa, lähiyhteisöä ja kulttuuria. Toinen nuorisotyön merkittävä tehtävä on personalisatio eli nuoren omaksi itsekseen kasvamisen ja kehittymisen tukeminen. Kolmas tehtävä liittyy kompensatioon eli nuor-

ten kehityksessä ja sosialisatiossa ilmentyneiden puutteiden korjaamiseen. Viimeisenä nuorisotyön tehtävänä Nieminen (2007, 25-26) listaa nuorten kasvuun ja elinolosuhteisiin vaikuttamisen nuorisopolitiikan keinoin. Nieminen (2007, 27) näkee nuorisotyöllä olevan edellä mainittujen neljän perusfunktion lisäksi myös piilotehtävän, joka liittyy nuorten valvontaan ja kontrolliin.

Nuorisotyön tehtäviä voidaan jäsentää myös nuorisolakiin (1285/2016) ja sitä täydentävään valtioneuvoston asetukseen nuorisotyöstä ja -politiikasta (211/2017) sisältyvien näkemysten kautta. Vuonna 2017 voimaan tulleen nuorisolain pyrkimys on tukea alle 29-vuotiaiden nuorten kasvua ja itsenäistymistä. Sen keskeisenä tavoitteena on vahvistaa nuorten osallisuuden tukemista yhteiskunnassa sekä edistää nuorten vaikuttamismahdollisuuksia. Laki määrittelee tavoitteiden lisäksi valtion ja kunnan vastuun palveluiden järjestämisestä sekä yhteistyöstä.

Nuorisotyötä tehdään useilla toimikentillä ja toiminnasta vastaavia tahoja on monia. Nuorisolaki ja sitä täydentävä valtioneuvoston asetus eivät kuitenkaan sido yhtä tiukasti koko nuorisotyön toimialaa. Eri yhteisöt, oppilaitokset, seurakunnat ja kirkot sekä nuoriso- ja kansalaisjärjestöt määrittelevät tehtävänsä ja tavoitteensa monesti omalla tavallaan. Kunnallisen nuorisotyön kohdalla laki ohjaa vahvemmin nuoria koskevia toimenpiteitä. (Nieminen 2007, 22.)

Nuorisotyön ja -politiikan toteuttaminen kuuluvat nuorisolain (1285/2016) mukaan kunnille annettuihin lakisääteisiin tehtäviin. Nuorisolaki velvoittaa, että kunnat järjestävät omilla alueillaan nuorille tarkoitettuja palveluja sekä tiloja, ja tukevat nuorten kansalaistoimintaa. Lain mukaan kuntien tulee pystyä luomaan nuorisotyölle ja -toiminnalle riittävät edellytykset paikalliset olosuhteet huomioon ottaen. Kunnat voivat itse vaikuttaa nuorisotyöpalvelujen organisoimiseen useilla eri tavoilla ja esimerkiksi tuottaa osan palveluista siirtämällä järjestämisvastuun muille palveluntuottajille (Kuntaliitto 2022).

Lainsäädäntö jättää tilaa kunnille määritellä itse toteutettavan nuorisotyön eri toimintamuodot, mutta osa palveluista on lakisääteisiä. Kuntien järjestämistä nuorisotyön toimintamuodoista etsivä nuorisotyö sekä nuorten työpajatoiminta kuuluvat lakisääteisiin palveluihin. Mikäli kunta päättää toteuttaa edellä mainittuja palveluja, tulee sen järjestää palvelut nuorisolain edellyttämien säädöksen mukaisesti. Kuntien nuorisotyötä voidaan toteuttaa myös lukuisten muiden toimintamuotojen avulla, kuten tarjoamalla erilaisia harrastusmahdollisuuksia sekä kulttuurista ja kansainvälistä nuorisotoimintaa. (Kuntaliitto 2022.)

Nuorisotyön perinteisenä muotona pidetään usein kunnan järjestämää avoimeen tilatoimintaan perustuvaa toimintaa (Allianssi ry 2022a). Kuntien järjestämä tilatoiminta voidaan nähdä laajemmin nuorisotyön perusresurssina, sillä se on organisaatiomuodoltaan pysyvä ja toimii suuremman joukon oppimisympäristönä. Nuorisotalo oppimisympäristönä mahdollistaa yhtei-

sölle avoimen ja alueellisen toiminnan toteuttamisen. Oppimisympäristö on luonteeltaan epämuodollinen, mutta tilatoiminnassa on aina läsnä nuorisotyön ammattikunnan edustajia, jotka vastaavat tavoitteellisesta ja ohjatusta toiminnasta. (Nieminen 2007 28, 30-31.)

Avoimen nuorisotilatoiminnan lisäksi kunnan nuorisotyöllä on useita vakiintuneita työmuotoja, joita toteutetaan myös valtakunnallisella tasolla. Kunnat ovat panostaneet viime aikoina muun muassa nuorten neuvonta- ja ohjauspalveluihin, yhteistyöverkostojen luomiseen sekä nuorten vaikuttamistoimintaan. Eri työmuotojen toteutuksen lisääntyminen kunnissa on myös nostanut perinteisen nuorisotilatyön rinnalle työmuotoja, jossa nuoria kohdataan eri toimintaympäristöissä. Työmuodoista etenkin liikkuva ja jalkautuva nuorisotyö sekä digitaalinen ja sosiaalisessa mediassa tehtävä nuorisotyö ovat olleet selvässä nousussa. (Allianssi ry 2022a.)

Jalkautuva nuorisotyö nähdään nuorisotyön kentällä moniammatillisena yhteistyönä, jonka tarve voi nousta tunnustetusta nuorisotyön tarpeesta, ongelmasta tai huolesta. Työn luonne perustuu ennaltaehkäisevään toimintaan ja sen tavoitteena on nuorten kohtaaminen yhdessä muiden toimijoiden kanssa nuorten omissa vapaa-ajan ympäristöissä. (Papunen 2021, 9, 17.) Jalkautuvassa nuorisotyössä pyritään kohtaamisen lisäksi kartoittamaan ajankohtaisia nuorten elämässä vaikuttavia ilmiöitä, joita tarkastelemalla voidaan saada nuorten hyvinvoinnin vahvistamisen kannalta olennaista tietoa. Kentältä saatua tietoa hyödynnetään ja välitetään aktiivisesti eri toimijoille ja päättäjille, jolloin mahdollistuu nuorten hyvinvoinnin tukeminen myös yhteiskunnallisella tasolla. (Papunen 2021, 9.)

Jalkautuvan nuorisotyön ohella viime aikoina suositaan lisääntynyt nuorten vapaa-ajan toimintaympäristöihin kohdistuva keskeinen työmuoto on digitaalinen nuorisotyö (Allianssi ry 2022). Digitalisaatio ja digitaalinen nuorisotyö ovat herättäneet jo pidemmän aikaa paljon keskustelua ympäri Eurooppaa, asettaen nuorisotyöntekijöiden työnkuvaan uusia kehittämistarpeita. Vaikka digitaalinen nuorisotyö muovaa työmuotojen kenttää, tulee muistaa, että nuorisotyölliset ja kasvatukselliset tavoitteet ovat edelleen uudenlaisten teknisten laitteiden ja välineiden sijaan toiminnan keskiössä. Kehittyvä työmuoto on kuitenkin nykypäivän mahdollisuus tavoittaa nuoria eri digitaalisissa oppimisympäristöissä sekä toteuttaa työtä nuorisolähtöisesti. (Lauha 2019, 17-18.)

3 Nuoruus elämänvaiheena

Eri määritelmät antavat tilaa sille, että nuoruuden ajanjaksoa voidaan määritellä eri tavoin. Nuorisolaki (1285/2016) määrittelee nuoret alle 29-vuotiaiksi, kun taas YK (2013) on määritellyt tilastollisten syiden perusteella nuoret 15-24-vuotiaiksi. Opinnäytetyössämme nuoruutta

tarkastellaan nuorisolain määritelmän mukaan, joka rajaa myös kunnan järjestämien palveluiden toteutusta. Opinnäytetyömme keskittyy 7.-9. luokalla olevien yläkouluikäisten nuorten kokemuksiin koronarajoitusten vaikutuksista heidän hyvinvointiinsa.

Kehityspsykologian mukaan nuoruus on ikään kuin välietappi, joka tarkoittaa sitä, että nuori ei ole enää lapsi, mutta hän myöskään ei ole aikuinen. Lapsuuden ja nuoruuden raja on häilyvä, ja sitä voidaan tulkita eritavoin. On tärkeä muistaa, että jokainen kehittyy biologisesti sekä sosiaalisesti eri tavalla, joten nuorta ei voida lokeroida iän mukaan. Anneli Vilkkö-Riihelä kuitenkin mainitsee, että nuoruuden kehitystehtävät määritellään seuraavan laisesti; oma keho hyväksytään sellaisenaan kuin se on meille luotu ja sitä käytetään omien rajojen mukaan, nuorelta löytyy tasapainoinen suhde molempiin sukupuoliin syrjimättä muita, itsenäinen kyky tulkita tunne-elämää sekä omia moraalisia ajatuksia. (Laine & Vilkkö-Riihelä 2005, 100.)

3.1 Nuoruuden kehitystehtävät

Elämänvaiheena nuoruus on suuri pysäkki aikuisuuteen. Nuoruus iän saavuttaessaan, tulee nuoren elämään suuria muutoksia. Nuori alkaa kokea suurempia ja syvällisempiä tunteita, ja näkemään muut ihmisiä eri valossa kuin aiemmin. Nuoren fyysinen ja biologinen olemus muuttuu sekä suhde omaan itseensä. Nuoret ovat herkässä mielentilassa, ja minäkuva saattaa muuttua vääräksi ajoittain. Vilkkö-Riihelän (2005, 101) mukaan, nuorten arvomaailma ja asenteet ovat murroksessa, joka sitoo nuoren tiettyyn ikäluokkaan, mutta kuitenkin vapauttaa nuorelle tilaisuuden perustelemaan uusia näkökulmia muille sekä pohtimaan, ne erinäkökulmat vaikuttavat tulevaisuuteen.

Nuoren identiteetti löytyy erilaisten kokeiluiden kautta. Kehityspsykologi James Marcian mukaan nuori saattaa etsiä omaa identiteettiään ja matkalla omaan itseensä, nuori käy eri identiteetin vaiheita läpi. James Marcian mukaan identiteetin vaiheita ovat; Epäselvä identiteetti, jolloin nuori ei ole halukas sitoutumaan mihinkään tiettyyn sekä nuoren kiinnostuksen kohteet vaihtelevat useasti. Lainattu identiteetti; Hyväksyy vanhempien asettamat mallit, jolloin omasta identiteetistä tulee niin sanotusti lainattu. Lainattu identiteetti hälvenee mitä vanhemmaksi nuori kasvaa. Etsijän identiteetti; Nuori etsii ja kokeilee hänelle sopivia vaihtoehtoja. Nuori saattaa kokea ahdistusta etsiessään omaa polkuaan ja suuntaansa. Nuoret myös usein kapinoivat eri auktoriteetteja vastaan. Saavutettu identiteetti; Nuori on hahmottanut oikean suunnan sekä asettanut selkeät tavoitteet elämälleen. (Laine & Vilkkö-Riihelä 2005, 117.)

3.2 Nuoruuden ilmiöt

Nuorisoalalla näkyviä ilmiöitä tarkasteltu jo useita vuosikymmeniä. Valtion nuorisoasiain neuvottelukunnan mukaan 2000-luvulla tehdyssä tutkimuksessa on todettu, että nuorten hyvinvoinnissa on tapahtunut positiivisia muutoksia vuosikymmenten ajan. (Valtion nuorisoasiain

neuvottelukunta, 2016.) Kuitenkin vuonna 2019 tehdyssä liittyvässä tutkimuksessa on haluttu tuoda ilmi, kuinka nuorten maailma on muuttunut viiden vuoden aikana. Nuorisotalan tutkijoiden mukaan nuorten syrjäytyminen, mielenterveysongelmat sekä yksinäisyys on huolestuttavaa. Kunnallisen nuorisotalan toimijat pelkäävät nuorten eriarvoisuuden korostuvan, työpaikka- ja koulutusmahdollisuuden puutteiden vuoksi. Sosiaalinen media on myös suuri huolenaihe, sillä sosiaalisella medialla voi vaikuttaa negatiivisesti nuorten sosiaalisiin suhteisiin. Sosiaalisella medialla voi olla myös negatiivinen vaikutus nuoren mielenterveyteen ja vaikuttaa suurelta osin syrjäytyneisyyteen. (Allianssi ry 2022c.)

Nuorten mielenterveysongelmat ovat korostuneet huomattavasti viimeisten viiden vuoden aikana. Kunnallisten nuorisotyön toimijoiden mukaan, nuorten on vaikea päästä mielenterveyspalveluiden pariin, koska kunnissa on heikko tilanne palveluiden suhteen. Ongelmia nähdään muun muassa heikon työllistymisen ja epävarmuuden takia, jolloin nuoren on helppo syrjäytyä ja uppoutua sosiaalisen median maailmaan. Sosiaalinen media, saa nuoren unohtamaan mielenterveysongelmat edes hetkeksi, mutta ruokkii samalla muita riippuvuuksia kuten pelaamista. Nuorten hyvinvointi on kuitenkin ollut nousussa, vaikka kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista on oltu huolissaan. Hyvinvointitietoisuus on lisääntynyt merkittävässä määrin, ja nuorilla on mahdollisuus vaikuttaa elämänvalintoihinsa, jolloin heidän tulevaisuudestaan tulee merkittävästi parempi sekä henkisesti terveempi. (Allianssi 2022b.)

Sosiaalinen media on tänä päivänä merkittävässä roolissa nuorten arjessa, ja se saattaa luoda nuorille vääristynyttä kuvaa omasta identiteetistä sekä aiheuttaa paineen tuntua kuulua johonkin joukkoon. Nuoret luovat itselleen paineita, jotka eivät kohtaa todellisuuden kanssa. Tutkijoiden mukaan nuorten ulkonäköpaineet lisääntyvät, joka aiheuttaa heille vääristynyttä minäkuvaa sekä supistaa maailman katsomusta. Kunnallisen nuorisotyön toimija toteaa, että vaikka sosiaalinen media ei ole syrjäytymisen alku ja juuri, kuitenkin sosiaalinen media saa nuorten sosiaaliset taidot heikentymään. Nuorten on helppoa upota sosiaalisen median maailmaan, mutta sillä saattaa haittavaikutuksia myöhemmässä elämän vaiheessa kuten; liikunnan harrastaminen vähenee rajusti, kommunikaatiotaidot vähenevät sekä sosiaalinen media lisää yksinäisyyttä, jolloin nuorten syrjäytymisriski kasvaa. (Allianssi ry 2022d.)

Vaikka sosiaalisella medialla voi olla negatiivisia vaikutuksia, on tärkeä huomioida myös sosiaalisen median positiiviset vaikutukset. Common sense median (2018) teettämän tutkimuksen mukaan 20 % teini-ikäisistä ilmaisi, että sosiaalisen median eri alustoiden käyttäminen on parantanut heidän itseluottamustansa. Tutkimukseen osallistuneista nuorista 25 % oli sitä mieltä, että sosiaalisen median käytön myötä he ovat tunteneet itsensä vähemmän yksinäisiksi. Sosiaalisen median avulla voidaan tukea välimatkasta riippumatta sosiaalisia suhteita, joilla on suoranaista vaikutusta nuorten kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin. Sosiaalisen median fiksellä käytöllä pystytään siis vahvistamaan vuorovaikutussuhteita sekä mahdollistamaan tiedon hankkiminen. (Mannerheimin lastensuojeluliitto 2021.)

4 Hyvinvoinnin ulottuvuudet

Hyvinvointi ymmärretään yhteiskunnassamme moniulotteisena ilmiönä, jota voidaan tulkita ja lähestyä eri tavoin. Tutkimukset kuitenkin osoittavat, että hyvinvoinnin tutkimuksen kenttää jäsenettäessä hyvinvoinnin perustaan kuuluvista tekijöistä voidaan löytää yhteisiä nimittäjiä. Hyvinvointi-käsitteen ytimen muodostaminen on tärkeää, sillä käsitteen alla tehdään monenlaista tutkimusta ja politiikkaa. (Saari 2011, 9-11.)

Juho Saari (2011, 11-19) esittää hyvinvoinnin kytkeytyvän seuraavin asiakokonaisuuksiin: hyvän elämän ymmärtäminen, hyvinvointivajeiden välttäminen, hyvinvointia koskevan tiedon tiivistäminen, hyvinvointierojen epäoikeudenmukaisuus, hyvinvoinnin polarisoituminen sekä käsitteen arvopohjaisuus, suhteellisuus ja monitieteellisyys. Hyvinvoinnin tutkimisen kannalta asiakokonaisuuksista keskeisimpänä on pidetty hyvän elämän ymmärtämiseen liittyvää tutkimusta, joka pyrkii selvittämään, mikä ja mitä on hyvä elämä. Kokonaisuus pitää sisällään käsityksen siitä, että tietyt asiat ovat tärkeitä hyvän elämän kannalta ja nämä asiat voidaan määrittää. (Saari 2011, 11-12.)

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (2020) määrittelyn mukaan hyvinvointi jakautuu kolmeen eri alaluokkaan, jotka ovat terveys, materiaallinen hyvinvointi sekä koettu hyvinvointi. Koettuun hyvinvointiin katsotaan liittyvän vahvasti elämänlaatu, jota muovaavat terveyden ja materiaallisen hyvinvoinnin ohella yksilön omanarvontunto sekä aiemmin mainittu käsitys hyvästä elämästä. Eri osatekijöitä voidaan tarkastella sekä yhteisön että yksilöiden hyvinvoinnin tasolla. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (2020) mukaan yksilön hyvinvointiin ovat yhteydessä muun muassa sosiaaliset suhteet sekä onnellisuus ja sosiaalinen pääoma. Yhteisön hyvinvointiin taas vaikuttavat eri ympäristöt sekä taloudelliset resurssit.

Hyvinvoinnin perusrakenteiden määrittelyyn vaikuttaa sovellettavat viitekehykset sekä teoriaperinne (Karvonen 2019, 96). Yksi Pohjoismaissa tunnetuimmista hyvinvointia määrittelevistä viitekehysistä on Erik Allardtin (1976, 9) kolmeen ulottuvuuteen jakautuva teoria. Allardt (1976, 38, 21-22) jäsentää hyvinvoinnin käsitettä tarvepohjaisesti ja jakaa sen ulottuvuudet elintasoon (having), sosiaalisiin suhteisiin (loving) ja itsensä toteuttamisen eri muotoihin (being). Allardtin teoriaan perustuvia ulottuvuuksia sovelletaan laajasti pohjoismaisessa hyvinvointitutkimuksessa, jossa painottuu perinteisesti hyvinvoinnin vastakohtana eli huono-osaisuuden määrittäminen (Karvonen 2019, 97; Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2022).

Hyvinvointitutkimuksissa hyvinvointia voidaan tarkastella sekä subjektiivisella että objektiivisella tasolla. Objektiivisessa hyvinvoinnin mittaamisessa ihmisten hyvinvointia tutkitaan heistä itsestään riippumattoman määrittelyn kautta. Subjektiivisen hyvinvoinnin tarkastelu taas antaa tilaa yksilöllisen kokemuksen tarkasteluun. Siinä painottuu yksilön oma kokemus

hänen hyvinvointinsa eri ulottuvuuksista. Koetun hyvinvoinnin käsitteen voidaan katsoa summaavan ihmisen käsitystä hyvästä elämästä. Se kuvastaa tutkimuksissa yksilön onnellisuutta ja tyytyväisyyttä elämäänsä. (Karvonen 2019, 96-97.)

Suomi on menestynyt aina hyvin tutkimuksissa, jossa tarkastellaan moniulotteisesti kansan hyvinvointia (Saari 2011, 23). Kansainvälisten mittareiden mukaan Suomi on ollut muun muassa maailman vakain valtio ja sen kansalaiset maailman onnellisinta kansaa (Karvonen 2019, 97). Vaikka tutkimukset ovatkin osoittaneet, että Suomessa voidaan hyvin, on niistä saatu myös viitteitä, jotka viestivät kansan eriarvoistumisesta (Saari 2011, 23).

4.1 Nuorten hyvinvointi

Lapsia koskeva hyvinvointikäsitys rakentuu usein lasten ja nuorten hyvinvointia tarkasteltaessa aikuisten tapaan jäsenellä hyvinvoinnin käsitettä. Lasten ja nuorten kokemukset elämästä ja sen merkityksellisyydestä poikkeavat kuitenkin aikuisten määrittämästä hyvinvoinnin käsitteestä sekä termiin liittyvästä kokemuksellisuudesta. (Helavirta 2006, 195-196.) Nuorilla hyvinvoinnin ulottuvuuksien tarkastelu kytkeytyy usein perhetaustaan, joka määrittää nuoren elämäntapaa, valintoja sekä maailmankuvaa. Tämä sidonnaisuus muuttuu nuoren kasvaessa aikuiseksi, mutta se saattaa määrittää vielä aikuisuudenkin kynnyksellä nuoren sosioekonomista asemaa. (Haapakorva ym. 2019, 122.)

Nuorten hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä on useita, ja ne näyttäytyvät eri tavalla eri elämänvaiheissa (Haapakorva 2019, 121). Hyvinvointi nuoren elämässä rakentuu vastavuoroisessa suhteessa toimintaympäristöjen eri tasojen kanssa. Nuoren hyvinvointiin vaikuttaviksi toimintaympäristöiksi voidaan lukea nuoren arki ja lähiympäristöön sijoittuvien areenoiden lisäksi laajemmat tasot, kuten kunnallinen ja yhteiskunnallinen taso. (Ellonen & Korkiamäki 2006, 221.) Toimintaympäristöjen lisäksi hyvinvointiin ovat yhteydessä sosioekonomiset tekijät, joiden on osoitettu olevan myös kytköksessä nuoren tekemiin valintoihin (Haapakorva ym. 2019, 121).

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (2018, 64) julkaisusta käy ilmi, että lasten ja nuorten hyvinvointiin vaikuttavat monet kasvuympäristöön ja perheeseen sidoksissa oleva tekijät. Julkaisussa tarkastellaan lasten ja nuorten hyvinvointia perustuen vuosina 2008-2017 teetettyihin Kouluterveyskyselyihin (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2018, 5). Kerätystä tiedosta selviää, että lasten ja nuorten hyvinvointiin on yhteydessä perheen tilanteen ja arjen toimivuuden rinnalla elämään kohdistuvat muutokset. Muutosten ohella myös lasten ja nuorten kokema turvallisuus sekä heidän omakohtaiset kokemuksensa nähdynsi ja kuulluksi tulemisesta vaikuttivat heidän hyvinvointinsa toteutumiseen. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2018, 64.)

Lasten ja nuorten toimintaympäristöissä toimii useita toimijoita, jotka ovat yhteydessä lasten ja nuorten jokapäiväiseen elämään ja heidän tehtävään on tukea lasten ja nuorten hyvinvointia. Kasvua ja oppimista sekä hyvinvointia edistävät palvelut on edellytetty varmistamaan lapsien ja nuorten sekä heidän perheidensä tuen saanti. Tukemiseen ja apuun kohdistuvat toimenpiteet ovat kirjattuna muun muassa kuntien hyvinvointisuunnitelmiin ja strategiaan. Suunnitelmissa ja strategioissa korostetaan varhaisen tuentarpeen tunnistamista ja monialaista auttamista sekä toimenpiteiden vaikutusten seuranta ja arviointia. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2018, 64-65.)

4.2 Katsaus nuorten hyvinvointiin

Nuorten hyvinvointia eri indikaattoreiden avulla tarkastelleet tilastot osoittavat, että valtaosa lapsista ja nuorista voi hyvin ja elää hyvää lapsuutta. Hyvinvointierot näkyvät kuitenkin myös lasten ja nuorten elämässä. Tilastot kertovat, että osalle lapsista ja nuorista on kasautunut vaikeita ongelmia sekä pahoinvointia. Huonosti voivia lapsia ja nuoria tulee tukea entistä tehokkaammin, jotta heidän hyvinvointiansa voidaan turvata sekä välttää syrjäytymisvaara. Lasten ja nuorten hyvinvoinnista ja edusta vastaaminen kuuluu ensisijaisesti lapsen vanhemmille, mutta myös yhteiskunnalla on laaja rooli hyvinvoinnin tukemisessa ja vahvistamisessa. (Karvonen & Lammi-Taskula 2014, 3.)

Kouluterveyskyselyihin ja Kansallinen syntymäkohortti 1987-aineistoon perustuvan tutkimuksen mukaa joka kymmenellä nuorella on perheen sisäisiä keskusteluvaikeuksia, yksinäisyyden kokemuksia sekä tyytymättömyyttä elämäänsä. Tutkimuksessa tarkastelluista yläkouluikäisistä nuorista seitsemän prosenttia kokee perheensä taloudellisen tilanteen huonoksi. Yläkouluikäisistä nuorista tytöt kokivat selvästi poikia enemmän terveydellisiä ongelmia ja ahdistuneisuutta. Tutkimuksessa tutkittiin vanhempien koulutustason yhteyttä nuorten hyvinvointiin ja koulumenestykseen. Tuloksien analysoinnin perusteella pystyttiin osoittamaan, että vanhemman koulutusasteella on yhteys sekä yläkouluikäisten nuorten koulumenestykseen, että hyvinvointiin. (Haapakorva ym. 2018, 123-124, 133-134.)

Suomalaisten 15-29-vuotiaiden arvoja mittaava vuonna 2021 julkaistu Nuorisobarometri taas osoittaa, että nuorten tyytyväisyys omaan elämäänsä on pysynyt melkein samalla tasolla viimeiset kaksi vuosikymmentä. Nuorten tyytyväisyys elämänsä eri osa-alueisiin on keskimäärin kahdeksan, mitattaessa asteikolla 1-10. Tarkasteltaessa arkea ja sen merkityksiin liittyviä kokemuksia, tutkimuksesta selvisi, että lähes puolet (48 %) nuorista koki arkensa pitävän sisällään merkityksellistä tekemistä. Vastaajista enemmistö eli 74 % vastasi myös tietävänsä kenen puoleen kääntyä, jos on vaikeaa. Nuorisobarometrin haastattelut on toteutettu ennen koronaviruspandemiaa eli katsauksessa ei vielä näy pandemian vaikutukset nuorten hyvinvointiin. (Berg & Myllyniemi 2021, 58-59, 65-67.)

Yhteiskuntaamme koetelleella koronaviruspandemialla ja sen leviämisen estämiseksi asetettujen rajoitustoimien tiedetään jo kuitenkin, vaikututtaneen kielteisesti lasten ja nuorten elämään sekä hyvinvointiin (Valtioneuvosto 2020, 16, 20). Owl Groupin teettämän selvityksen mukaan koronaviruspandemialla on ollut suuri merkitys perheiden hyvinvointia ja arjen rutiineja ylläpitäviin rakenteisiin. Muutokset arjessa ovat heikentäneet hyvinvointia ja havaittavissa on ollut myös vanhempien ahdistuksen ja uupumuksen lisääntymistä, joka heijastuu lapsiin ja nuoriin. Perheolojen lisäksi pandemia-aika on vaikuttanut negatiivisesti lasten kaverisuhteisiin sekä vapaa-ajan viettoon. Lapsen ja nuoret ovat myös kokeneet aiempaa enemmän yksinäisyyttä. Kokonaistilanne on heijastunut lastensuojeluun, tuoden asiakkaita enemmän uusia perheitä. (Haila, Luukkonen & Wennberg 2020, 8.)

Koronaviruspandemiasta johtuneet poikkeusolot ovat todennetusti lisänneet lasten ja nuorten turvallisuuden kokemuksia sekä tuoneet epävarmuutta ja ahdistusta elämään. Tutkimustuloksia kriisin vaikutuksista nuorten ja lasten elämään oli kuitenkin vielä varsin vähän saatavilla kriisin alkuaikana. Kriisin jälkihoitoa ajatellen on ollut tärkeää kuulla nuorten ja lasten mielipiteitä heitä koskevien palveluiden suunnittelussa sekä toteutuksessa. (Valtioneuvosto 2020, 11, 16, 19.)

5 Koronaviruspandemian tuomat muutokset

Joulukuussa 2019 Kiinasta alkunsa saanut koronavirus levisi Suomeen alkuvuodesta 2020. Koronavirus aiheuttaa kantajalleen yleisimmin hengitystietulehduksen, mutta osalle väestöstä koronan aiheuttama tartunta voi olla henkeä uhkaava. Terveysjärjestö WHO julisti 2020 keväällä, että koronavirusepidemia on maailmalaajuinen pandemia. (Terveyskirjasto 2022.) Koronapandemiasta aiheutui maailman laajuinen kriisi, joka koetteli koko ihmiskuntaa. Kriisillä tarkoitetaan tilannetta, johon ei ole voitu ennalta varautua. Kriisin katsotaan alkavan yleensä äkillisesti, jolloin olemassa olevat kokemukset sekä toimintatavat eivät ole riittäviä kriisin hallintaan tai sen ymmärtämiseen. Kriisin voi tunnistaa seuraavista merkeistä, kuten; ennustamattomuus tai kontrolloimattomuus. (Pedagogiikkaa netissä 2022.) Tätä ennustamatonta ajanjaksoa jatkui kahden vuoden ajan, ja sen aikana oli voimassa useita koronarajoituksia ja suosituksia, jotka ovat koskettaneet myös nuoria sekä heidän arkeaan.

Lastensuojelun keskusliiton mukaan, koronan jälkiä joudutaan korjata pidemmän aikaa. Koronan tuomat muutokset, ovat erityisesti koskettaneet lapsia ja nuoria. Koronarajoitusten ollessa aktiivisimmillaan, nuorten normaalia vapaa-aikaa rajoitettiin suuresti. (Lastensuojelun keskusliitto, 2020.) Vuoteen 2021 ajoittuneet kokoontumisrajoitukset sekä yleisten tilojen sulkemiset olivat suuressa roolissa pandemia vuosien aikana. Rajoitusten ja suositusten välillä oli maakunnittain eroja, johtuen maakuntien koronatartuntatilanteesta. Aluehallintovirasto mää-

ritteli pandemian kriittisimpänä aikana, että yli kuuden hengen kokoontumisia ei tule järjestää. Kokoontumisrajoitukset koskevat yleisötilaisuuksia sekä yläkouluja. Tämä tarkoitti sitä, että yläkouluikäiset joutuivat siirtymään etäopetukseen. (Aluehallintovirasto 2021.)

Kasvomaskien ja käsidesien käyttö oli suositeltavaa koronapandemian alkaessa. Sosiaali- ja terveysministeriö teetti pandemia-aikana selvityksen kasvomaskien hyödyllisyydestä. Selvityksen perusteella ei voida kuitenkaan todeta, että kasvomaskilla olisi suuri vaikutus ihmiskunnan terveydelle. Teorian mukaan kasvomaskin käyttö voi osittain ehkäistä viruksen leviämistä, mutta ei kuitenkaan suojaa tartunnalta. WHO:n, Euroopan tautien ehkäisy- ja -valvontakeskus ECDC:n ja THL:n mukaan riittävällä käsihygienialla, turvaväleillä ja lähikontaktien välttämällä voidaan vaikuttaa tartuntojen ehkäisemiseen. (Valtioneuvosto 2020b.)

Aluehallintoviraston (2022) mukaan koronavirusepidemia on otettu huomioon nuorisotyössä ja nuorille on pyritty järjestämään aktiviteetteja koronasta huolimatta. Pandemia-aikana asetetut rajoitukset näkyivät nuorisotilojen ovien sulkeutumisena, ja tämän takia oli kehitettävä keinoja tavoittaa ja tukea nuoria muuttuvassa maailmantilanteessa. (Verke 2021, 8.) Vuonna 2021 teetetystä kuntien nuorisotyön digitalisaatiota ja digitaalista nuorisotyötä kartoittavasta selvityksestä kävi ilmi, että koronaviruspandemian aikana verkkonuorisotyön määrä lisääntyi ja vastaavasti digitaalisuuden hyödyntäminen fyysisissä toiminnoissa vähentyi. (Verke 2021, 4.) Koronavirustilanteen myötä on todettu, että digitaalinen työskentely nuorten keskuudessa on onnistunut vaihtoehto kasvokkain tapahtuvien tapaamisten sijaan (Aluehallintovirasto 2022).

Vallitseva koronatilanne on vaikuttanut myös Helsingin kaupungin nuorisotalojen toimintaan ja luonut tiloille uusia toimintaa koskettavia ohjeistuksia. Nuorisotalot ovat joutuneet sulkemaan pandemian aikana ovensa rajoitusten mukaisesti sekä sopeuttaa tilojensa toimintaa ovien auetessa uusien ohjeistusten mukaan. (Helsingin kaupunki 2022.) Koronan ollessa tarttuvimmillaan, jouduttiin Jakomäen nuorisotalon avoin toiminta sulkemaan, jotta tartuntariski vähenisi. Nuorisotalon ollessa kiinni, panostettiin jalkautuvaan sekä digitaaliseen nuorisotyöhön. Digitaalisessa nuorisotyössä keskityttiin Instagram-liveihin sekä Sekaisin-chat päivystykseen. Nuorisotalolla käyneet nuoret saivat myös Whatsapp viestejä nuorisotyöntekijöiltä. Koronasulun aikaan tehtiin myös kouluyhteistyötä, eli nuorisotyöntekijät jalkautuivat koulun tiloihin, jotta pystyttiin kohtaamaan nuoria. Kouluyhteistyössä toteutettiin erilaisia infoja sekä Salatut elämäntaidot-tunne ja turvataito-oppitunteja. (Hanhirova 2022.)

Nuorisotalojen avautuessa Helsingissä toukokuussa 2021 kerättiin nimelistaa, jonka avulla pystyttiin kartoittamaan mahdollisia tartuntaketjuja. Päiväkohtaiset nimelistat säilytettiin lukkojen takana ja hävitettiin sovittun ajan kuluttua asianmukaisesti. Jakomäen nuorisotalolla oli nuorisotalon avautuessa käytössä Helsingin kaupungin nuorisotoimen laatimat ohjeistukset, jotka määrittivät, kuinka monta nuorta voi olla nuorisotalon tiloissa tai tietyissä huoneissa

kerrallaan. Tällä hetkellä nuorisotilalla pyritään edelleen huolehtimaan hyvästä käsihygieniasta, vaikka muut rajoitukset ovatkin jo poistuneet. (Hanhirova 2022.)

Vaikka nuoria pyrittiinkin tukemaan korona-aikana, on havaittu, että etenkin koronakriisin alkuaikana nuorten oikeudet jäivät liian vähäisiksi. Kriisin aikana yhä useampi nuori altistui syrjäytyneisyydelle sekä yksinäisyydelle. YK:n lapsien oikeus komitean mukaan nuorten psyykinen ja emotionaalinen rasite on kasvanut, ja tämä saattaa altistaa herkemmin mielenterveysongelmille. Esimerkiksi nuorten oikeus riittävään sosiaaliseen- ja terveydelliseen palveluun sekä riittävään koulutukseen on vaarantunut koronakriisin vuoksi. Koronakriisi on vaarantanut myös oikeudenmukaisuuden nuorten keskuudessa. Kriisi on tuonut mukanaan sosiaalisen sekä taloudellisen altistuksen, joka heijastuu nuorten hyvinvointiin sekä oikeuksiin. Koronakriisin tuodessa ongelmia nuorille, on kuitenkin tutkittu, että talouden mukauttamiseen on haluttu löytää innovatiivisia ratkaisuja. (Valtioneuvosto 2020a, 10.)

Koronakriisin jälkeen koko yhteiskunta on kriittisessä asemassa ja on tärkeää, että nuorille tarjotaan apua, jotta kriisin aiheuttamat negatiiviset vaikutukset eivät jää pitkäikäisiksi. Koronakriisin vuoksi, palveluiden tärkeyttä on korostettu, jotta nuorten eriarvoisuus sekä oikeudenmukaisuus eivät heikkenisi yhteiskunnan silmissä. Nuorten voimavaroja on turvattava, jotta uudet toimintatavat sekä yhteistyöt eri tahojen kanssa toimivat. Koronakriisin jälkipuinneissa on haluttu tuoda esille, kuinka kuntien riittävät resurssit tulee ottaa huomioon, jotta nuorten palveluita voidaan järjestää sekä tuottaa paremmin. (Valtioneuvosto 2020, 22.)

Koronaviruspandemian rajoituksilla on tutkitusti ollut negatiivisia vaikutuksia nuorten mielenterveyteen. Keväällä 2021 nuorten masennus- ja ahdistusoireilut olivat suuressa nousussa, verrattuna edellisvuosiin. Unicefin laatiman kyselyn mukaan 13-18-vuotiaiden mielenterveyspalveluiden riittämättömyys heikensi koettua hyvinvointia ja loi epätietoisuutta tulevaisuutta kohtaan. Kyselyyn vastanneiden mukaan, jopa kaksi kolmesta vastaajasta toivoisi, että mielenterveysongelmista tulisi puhua enemmän ja, että ennaltaehkäisevien palveluiden saatavuus helpottuisi. (Unicef 2021.) Opinnäytetyötä kirjoittaessa, koronaviruspandemian aikaiset rajoitukset sekä suositukset ovat jo poistuneet.

6 Jakomäen nuorisotalo

Jakomäen nuorisotalon kanssa yhteistyössä toteutettu opinnäytetyömme tarkastelee koronaviruspandemian myötä nuorisotyöhön ja yläkouluikäisten nuorten arkeen kohdistuneita muutoksia. Keräsimme haastatteleamalla nuoria, tietoa siitä, kuinka koronaviruspandemia-aika ja sen aikana asetetut rajoitukset ovat vaikuttaneet heidän hyvinvointiinsa. Opinnäytetyötä koskeva yhteistyö lähti liikkeelle loppuvuodesta 2021 ja työn on tarkoitus valmistua syksyllä 2022.

Opinnäytetyömme toimeksiantaja toimi Helsingin kaupungin Koillinen nuorisotyöyksikkö, joka on kaupungin nuorisopalveluiden kokonaisuuden alla toimiva yksikkö. Nuorison palvelukokonaisuus on osa kaupungin Kulttuuri ja vapaa-ajan toimialaa, johon kuuluu nuorison palvelukokonaisuuden lisäksi neljä muuta palvelukokonaisuutta. Kaiken kaikkiaan nuorten palvelukokonaisuuden alaisuudessa työskentelee noin 360 työntekijää, joista suurin osa toimii nuoriso-ohjaajina alueellisessa nuorisotoiminnassa. Kaupungin nuorisotoiminnassa kohderyhmä rajautuu pääsääntöisesti 10-18-vuotiaisiin lapsiin ja nuoriin. (Helsingin kaupungin nuorisopalvelukokonaisuus 2020, 3; Helsingin kaupunki 2021a.)

Opinnäytetyömme toteutetaan yhdessä Koillisen nuorisotyöyksikköön kuuluvan Jakomäen nuorisotalon kanssa. Jakomäen nuorisotalo työllistää viisi nuoriso-ohjaaja, joista yksi työskentelee alue- ja osallisuustyön painotuksella. Nuorisotalo on auki arkisin sekä joka toinen lauantai, ja talon aukioloajat on jaoteltu vuosiluokkien mukaan kahteen eri vuoroon. Jakomäen nuorisotalon tiloja käyttävät ensimmäisessä vuorossa 3-6 luokkalaiset varhaisnuoret, jonka jälkeen vuorossa ovat yläkouluikäiset nuoret. (Helsingin kaupunki 2021b.)

Nuorisotilana Jakomäen nuorisotalo tarjoaa helsinkiläisille nuorille erilaisia toimintoja, ja toimii samalla alueen yhteisenä kokoontumispaikkana. Talon tiloissa järjestetään ryhmätoimintaa, johon kuuluu muun muassa eri liikuntalajeihin liittyvää kerhotoimintaa. Ohjatun toiminnan rinnalla nuorisotalo pyrkii luomaan kävijöilleen turvallisen paikan, jossa hengailta ja viettää vapaa-aikaa itseään kiinnostavien aktiviteettien parissa. Nuorisotalon tiloissa ohjaajat ovat tavoitettavissa talon aukioloaikana ja nuorten on mahdollista saada tällöin apua ja ohjausta erilaisissa elämän tilanteissa. Talotoiminnan lisäksi Jakomäen alueella tehdään alue- ja osallisuustyötä sekä tuetaan nuorten vaikuttamismahdollisuuksia. (Helsingin kaupunki 2021b.)

7 Opinnäytetyön toteutus

Aloimme suunnitella nuorten koronaviruspandemian aikaisia kokemuksia tarkastelevaa opinnäytetyötä ja sen toteutusta loppuvuodesta 2021. Halusimme tarkastella opinnäytetyössämme koronan vaikutuksia nuorten hyvinvointiin, sekä keinoja ja työmuotoja, joilla nuoria tuettiin kriisiaikana. Kiinnostus opinnäytetyön tutkimusaihetta kohtaan nousi ajankohtaisesta maailmanlaajuisesta kriisitilanteesta sekä halusta kehittää nuorten hyvinvoinnin tukemista kriisiaikana. Käytimme eri yhteistyökumppaneiden kartoittamiseen useamman kuukauden, ennen kuin löysimme meille sopivan työelämäkumppanin ja saimme opinnäytetyöprosessin aluilleen.

Opinnäytetyömme tarkoituksena oli tuottaa työelämäkumppanillemme tietoa siitä, kuinka koronaviruspandemian aikaiset rajoitukset ovat vaikuttaneet yläkouluikäisten nuorten hyvinvointiin sekä nuorisotyön toteutukseen ja tavoitettavuuteen. Opinnäytetyössämme tavoiteltiin

sitä, että ymmärrys koronarajoitusten vaikutuksista nuorten näkökulmasta lisääntyisi. Opinnäytetyömme tavoitteena oli saada tietoa, jonka avulla voidaan kehittää nuorilähtöisesti nuorisotoimintaa sekä tukea kohdennetummin nuorten hyvinvointia kriisiaikana.

Toimeksiantajana opinnäytetyöllemme toimi Helsingin kaupungin Koillinen nuorisotyöyksikkö, ja se toteutettiin yhdessä Jakomäen nuorisotalon kanssa. Koronapandemian aikaisen rajoitukset koskettivat laajasti työelämäkumppanimme toimintaympäristöä, ja he olivat kiinnostuneita saamaan tietoa siitä, kuinka nuoret olivat kokeneet kriisiajan tuomat muutokset. Tavoitteena oli myös saada suoraa palautetta nuorilta koronapandemian aikaisesta nuorisotyöstä, jotta nuorisotyön kriisiajan toimintaa voitaisiin lähteä kehittämään toimivammaksi. Alla esitettävät tutkimuskysymykset on muotoiltu yhdessä työelämänedustajien kanssa.

Tutkimuskysymykset:

1. Miten koronaviruspandemian aikaiset rajoitukset ovat vaikuttaneet yläkouluikäisten nuorten hyvinvointiin?
2. Miten nuoret ovat kokeneet, että nuorisotyö on onnistunut tavoittamaan ja tukemaan heitä pandemia-aikana?

Opinnäytetyömme on kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus, joka perustuu haastatteluaineistoon ja sen analysointiin. Valitsimme opinnäytetyömme menetelmäsuuntaukseksi laadullisen tutkimuksen tutkittavan ilmiön monitahoisuuden sekä tutkimusongelman perusteella. Kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus on luonteeltaan tutkimus, joka pyrkii kuvaamaan ja paljastamaan tosiasioita. Tutkimusmetodiin sisältyy ajatus moninaisesta todellisuudesta, jota tulee tarkastella kokonaisvaltaisesti. Tämä tarkoittaa yksityiskohtien huomioimista ja asioiden välisten suhteiden tarkastelua aineistolähtöisesti. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 161.)

Käytimme opinnäytetyömme aineistonkeruumenetelmänä teemahaastattelua. Haastateltavia nuoria oli yhteensä kuusi ja he olivat yläkouluikäisiä. Analysoimme haastatteluista keräämämme aineiston aineistolähtöisen sisällönanalysoinnin keinoin. Aloitimme sisällönanalyysin aineiston litteroinnilla, josta siirryimme tarkastelemaan haastateltavien vastauksista nousseita aihealueita, jotka kokosimme yhteen teemoittain. Tämän vaiheen jälkeen pelkistimme nuorten alkuperäisilmaisut ja muodostimme aineistosta erilaisia luokkia, joista syntyi aiheistolähtöiset yhdistävät luokat. Lopuksi raportoimme opinnäytetyön tulokset ja johtopäätökset peilaten niitä tutkimusongelmaan.

7.1 Aineiston kerääminen

Laadullisessa tutkimuksessa tutkimukseen osallistujat valikoidaan tarkoituksenmukaisesti, ja metodien avulla syntyvää aineistoa käsitellään aina pitäen mielessä sen ainutlaatuisuus (Hirsjärvi ym. 2009, 164). Opinnäytetyömme pyrki tuottamaan laadullista tietoa koronaviruspande-

mian aikaisisten rajoitusten vaikutuksista nuorten hyvinvointiin. Opinnäytetyössä haluttiin kerätä aineistoa yläkouluikäisten nuorten näkökulmasta. Tutkimusongelmasta käsin tarkasteltuna tutkimusympäristönä nuorille suunnattu nuorisotalotoiminta oli perusteltu valinta kohdejoukon muodostamiselle.

Ennen aineiston keräämisen aloittamista haimme Helsingin kaupungilta tutkimuslupaa. Selvitimme Helsingin kaupungin tutkimuslupakäytäntöjä ennen luvan hakemista, sekä otimme yhteyttä kulttuuri ja vapaa-ajan toimialaan, jonka alla nuorisotyö operoi. Kävimme sähköpostien välityksellä useita keskusteluja kulttuuri ja vapaa-ajan toimialan tutkimuslupa-asioista vastaavan henkilön kanssa, ennen kuin lähetimme lupahakemuksen. Selvitimme huolellisesti tutkimusluvan saantiin liittyvät asiat sekä panostimme tutkimussuunnitelmamme sisältöön, jotta meidän ei tarvitsisi täydentää myöhemmässä vaiheessa lupahakemustamme. Toimitimme tässä kohtaa opinnäytetyösuunnitelmamme myös työelämäkumppanillemme, joilta saatua palautetta hyödynsimme suunnitelmamme viimeistelyssä. Tutkimuslupahakemuksemme hyväksyttiin muutamassa viikossa ja pääsimme etenemään nopeasti haastattelujen toteutukseen.

Opinnäytetyössä aineistonkeruumenetelmänä käytettiin haastattelua ja tavoitteenamme oli haastatella 5-6 nuorta. Haastattelu on laadullisissa tutkimuksissa yleisesti käytetty menetelmä, joka mahdollistaa haastateltavan subjektiivisen näkemyksen ja kokemuksen tarkastelun (Hirsjärvi ym. 2009, 205). Haastattelu valikoitui aineistomme tiedonkeruutavaksi, sillä opinnäytetyössämme haluttiin korostaa ihmistä subjektina, joka voi tuottaa vapaasti tietoa omasta kokemusmaailmastaan. Kerättäessä tietoa haastattelemalla tutkimukseen osallistujia, on tärkeää huomioida tutkittava kohderyhmä. Tutkittaessa nuoria tulisi pyrkiä välittämään nuorille tunne siitä, että heidän osallistumisellaan ja mielipiteillään on merkitystä. (Hirsjärvi & Hurme 2009, 128, 132.)

Haastattelut toteutettiin anonymisti yksilöhaastatteluina ja niissä hyödynnettiin etukäteen luotua teemahaastattelurunkoa. Haastattelun ei tarvitse olla liian tiukasti muotoiltu, vaan se voi olla esimerkiksi teemahaastattelun mukaan jaoteltu eri aihepiireihin (Hirsjärvi ym. 2009, 208). Laadimme haastattelun pohjaksi rungon (liite 3), joka jakautui teemoihin ja apukysymyksiin, jotka nojasivat opinnäytetyömme teoreettiseen viitekehykseen. Haastattelutilanteessa etenimme aiheajauksien mukaisesti eri teemoihin, hyödyntäen teemojen alle jaoteltuja apukysymyksiä sekä haastattelun yhteydessä muotoutuneita tarkennettuja kysymyksiä. Jättämällä haastattelussa tilaa selventäville lisäkysymyksille, voidaan saada tutkimuksen kannalta tärkeää syvällisempää tietoa (Hirsjärvi ym. 2009, 206).

Haastateltaville sekä heidän huoltajilleen oli tarkoitus toimittaa ennen varsinaista haastattelutilannetta saatekirje (liite 1), jonka mukana olisi ollut nähtävissä etukäteen rakennettu teemahaastattelun runko. Saatekirjeen lisäksi nuorille ja heidän huoltajilleen oli tarkoitus antaa

allekirjoitettavaksi suostumuslomake (liite 2) opinnäytetyöhön osallistumisesta. Suostumuslomakkeessa kerrottiin hyvän tutkimuksen tieteellisistä käytännöistä. Ennen haastattelujen toteutusta ja siihen liittyvien tiedotteiden jakamista meidän oli tarkoitus vierailla sovittuna ajankohtana Jakomäen nuorisotalolla pitämässä nuorille infotilaisuuden koskien haastattelujen toteutusta. Opinnäytetyön työelämän edustajien kanssa oli sovittu, että he tiedottavat vielä erikseen haastattelujen toteutuksesta nuorille sovittusti sekä jakavat nuorille saatekirjeet, suostumuslomakkeet sekä teemahaastattelun rungon.

Haastattelut toteutettiin työelämän edustajien kanssa yhdessä sovittuna ajankohtana Jakomäen nuorisotalon tiloissa. Jakomäen nuorisotalon yhteyshenkilö vastasi sovittusti tilojen järjestämisestä sekä nuorten kokoon keräämisestä haastatteluja varten. Haastattelimme vierailumme aikana kuutta yläkouluikäistä nuorta, jotka kuuluivat nuorisotalon vertaisohjaajiin eli vertsuihin. Vertaisohjaajat ovat yläkouluikäisiä, jotka toimivat apulaisohjaajina alakouluikäisille nuorisotalon kävijöille. Vertaisohjaajat järjestävät muun muassa diskoja, kokkikerhoja sekä hengailevat alakouluikäisten kanssa. Toiminnassa on tärkeää se, että yläkouluikäiset nuoret saavat vastuuta ja hyvän kokemuksen vertaisohjaajakaudesta.

Olimme suunnitelleet, että kävisimme pitämässä nuorille infotilaisuuden koskien toteutettavia haastatteluja. Alkuperäisestä suunnitelmastamme poiketen nuorisotalon yhteyshenkilö valmisti vertaisohjaajia haastatteluamme varten aikataulullisista syistä. Nuorisotalon yhteyshenkilö kertoi nuorille etukäteen mistä opinnäytetyössämme on kysymys ja oli ottanut selvää nuorilta, kuinka moni olisi kiinnostunut osallistumaan haastatteluun. Haastatteluun olisi yhteyshenkilön mukaan halunnut osallistua kaikki vertaisohjaajat, mutta haastatteluun varten varattu aika ei riittänyt kaikkien nuorten haastatteluun, eteen tulleiden muuttujien myötä.

Nuorisotalon yhteyshenkilön kanssa oli sovittu, että hän huolehtii lomakkeiden jakamisesta sekä vastaanotettujen suostumuslomakkeiden huolellisesta säilytyksestä ja hävittämisestä. Alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen nuoret ja heidän huoltajansa eivät olleet saaneet lomakkeita ja tieto tästä saavutti meidät vasta, kun olimme matkalla nuorisotalolle. Päädyimme ratkaisuun, jossa haastattelutilanteessa kysyimme luvan haastatteluihin huoltajilta soittamalla heille nuorten läsnä ollessa. Puhelujen aikana kerroimme huoltajille saatekirjeen sisällön sekä kysyimme suullisesti luvan haastatteluun. Osa nuorista laittoivat myös kuvat laatimistamme lomakkeista vanhemmilleen kuvaviestin muodossa. Nuorilta keräsimme allekirjoitukset suostumuslomakkeisiin ja kävimme myös heidän kanssaan läpi lomakkeiden sisällöt. Nuorisotalon yhteyshenkilön kanssa sovimme, että huoltajien allekirjoitukset suostumuslomakkeisiin kerättiin jälkikäteen ja nuorisotalon yhteyshenkilö vastaisi niiden säilytyksestä opinnäytetyöprosessin loppuun asti.

Yksilöhaastattelut tallennettiin haastateltavien ja heidän vanhempinsa suostumuksella. Haastattelutilanteet haluttiin pitää rentoina ja haastatteluihin oli varattu aikaa vapaalle keskustelulle. Haastattelujen kesto vaihteli viidestä minuutista yhdeksään minuuttiin. Etukäteen laatimamme haastattelurunko ohjasi pitkälti keskustelua ja huomasimme, että vapaata keskustelua ei syntynyt niin paljoa, kun olimme ajatelleet. Pohdimme, että tähän saattoi osaltaan vaikuttaa se, että olimme nuorten kanssa vieraita toisillemme, eikä pohjalla ollut luottamussuhdetta, joka olisi voinut vapauttaa keskustelua. Olisi varmasti ollut hyvä asia, että olimme saaneet onnistumaan ennen haastatteluja infotilaisuuden, jossa olimme voineet tulla hiukan tutuiksi toisillemme. Olimme kuitenkin kaiken kaikkiaan tyytyväisiä haastatteluista kerättyyn aineistoon, ja meille jäi positiivinen mielikuva haastattelutilanteista.

7.2 Aineiston analyysi

Aineiston analyysillä tarkoitetaan tutkittavan aineiston jatkuvaa tarkastelua sekä kerätyn tiedon uudelleen järjestämistä. Aineiston analyysivaiheessa kerättyä tietoa analysoidaan tutkimuskohtaisesti valittujen menetelmien avulla. Tyypillisesti kvalitatiivisessa tutkimuksessa aineistoa lähdetään analysoimaan heti aineistonkeruu vaiheessa, jolloin tutkija hahmottelee tutkittavaa ilmiötä. Analyysin jatkumon eteneminen laadullisen aineiston purkamiseen edellyttää tutkijalta aineistolähtöistä päättelyä. (Hirsjärvi & Hurme 2009, 136-138.)

Keräämämme haastattelumateriaali analysoitiin aineistolähtöisen sisällönanalysoinnin keinoin. Valitsimme opinnäytetyömme aineiston analysoinnin menetelmäksi aineistolähtöisen sisällönanalyysin, sillä opinnäytetyömme on tarkoitus tuottaa tietoa moniulotteisista ilmiöistä. Aineistolähtöisessä sisällönanalyysissä keskiössä on haastateltavien omien merkityksmaailmojen kuvaaminen, sekä niistä muodostuva teoreettinen kokonaisuus. Aineistolähtöisen sisällönanalyysin rinnalla voidaan käyttää teoriaohjaavaa analyysiä, jolloin analyysistä on tunnistettavissa aikaisemman tiedon merkitys. (Sarajärvi & Tuomi 2018, 108-109.) Opinnäytetyön aineiston analysointia ei haluttu kytkeä liian vahvasti teoriaohjautuneeksi, sillä aineisto haluttiin kerätä vapaammin, antaen tilaa haastateltavien subjektiivisille näkemyksille.

Sisällönanalyysi lähtee liikkeelle litteroinnilla eli haastattelujen puhtaaksikirjoittamisella, jonka jälkeen aineistoon on helpompi perehtyä, ja siitä voidaan muodostaa kokonaiskuva. Analyysin seuraavassa vaiheessa syvennytään aineistoon ja lähdetään koodaamaan aineistosta nousseita ilmaisuja hyödyntämällä esimerkiksi erilaisia värejä. Aineiston pelkistämistä eli redusointia seuraa klusterointi, jossa aihekokonaisuudet jaotellaan osiin ja niistä muodostetaan luokkia. Tämän jälkeen siirrytään abstrahointivaiheeseen, jossa korostuu entisestään aineiston tarkastelu tutkimuskysymysten näkökulmasta. Tässä vaiheessa pyrkimyksenä on, että tutkimuksen teoreettinen käsitteistö jäsentyy paljastamalla ala- ja yläluokkien avulla aineistolähtöisiä yhteyksiä. (Kananen 2008, 90, 94).

Opinnäytetyössämme haastatteluaineiston sisällönanalyysi aloitettiin tallennetun materiaalin litteroinnilla. Haastatteluaineiston litterointiin ei ole yleispätevää ohjetta, joten tutkijoiden tulee omaan tutkimusotteeseensa nojaten tehdä ratkaisu, kuinka tarkasti aineisto puretaan. Litteroinnin hyödyntämisen kannalta haastattelijan tulisi varata huolella aikaa sanatarkkaan puhtaaksikirjoittamiseen (Hirsjärvi & Hurme 2009, 139-140.) Opinnäytetyössämme aineisto litteroitiin sanasta sanaan, mutta litteroinnissa ei keskitytty dokumentoimaan pikkutarkasti sananpainoja ja keskustelussa syntyneitä taukoja.

Litteroinnin jälkeen lähdimme perehtymään aineistoon, jonka koodaamisessa käytimme apuna teemoittelua. Teemoittelu auttaa hahmottamaan tutkimusaiheesta olennaisia teemoja, jotka liittyvät tutkimusongelmaan. Analyysin aikana aineistosta kerättään tutkimuksen kannalta keskeisiä huomioita, jotka jaotellaan aihepiireittäin. Ryhmittely aihepiireihin auttaa muodostamaan aineiston vertailua helpottavat teemat ja niitä kuvaavat näkemykset. (Sarajärvi & Tuomi 2018, 105-107.) Aloitimme aineistolähtöisen analyysin tarkastelemalla aineistoa kokonaisuutena, josta lähdimme etsimään tutkimusongelmamme kannalta olennaisia teemoja. Poimimme haastattelumateriaalista tutkimuskysymyksiä kuvaavia ilmaisuja, jotka nousivat haastateltavien alkuperäisistä ilmauksista. Korostimme ilmaisuja eri väreihin, jotta saimme ilmaistua näkyvästi sisällöllisiä yhtäläisyyksiä.

Keräsimme alkuperäisimäiset teemoittain taulukkoon, jonka rinnalle teimme toisen sarakkeen, johon tiivistimme ilmaisut pelkistettyyn muotoon. Pyrimme laittamaan omat oletuksemme sivuun ja antamaan aineistolle tilaa pitämällä välillä taukoja ja ottamalla etäisyyttä aineistoon. Poimiessamme ilmaisuja aineistosta, huomasimme, että yksittäisten lauseiden rinnalla on otettava huomioon myös lauseita ennen ja jälkeen ilmaistuja asioita. Tässä kohtaa oli tärkeää havainnoida sitä, oliko haastateltavan vastaukselle annettu tarpeeksi tilaa ja, kuinka tutkijoiden omat ennakkooajatukset heijastuvat aineiston analysointiin.

Alkuperäinen ilmaisu	Pelkistetty ilmaisu
No se et mä saan ainakin nähä mun kavereita esim. koulussa, tai sitten vapaa-ajalla tai harrastuksissa.	Kaverisuhteet merkityksellinen osa nuoren elämää
Oli se aluks vähän outoo, ku on pitäny pitää kaikkii juttuja, mut kyl siihen sit tottu. Se oli normaalii et, ku tuli taloo nii kävi pesee kädet ja silleen.	Uusiin ohjeistuksiin sopeuduttiin totuttelun kautta

Alkuperäinen ilmaisu	Pelkistetty ilmaisu
No esimerkiksi syksyllä vois olla niinku ulkona enemmän, kun sisätiloissa oli maskipakko, niin jotain niinku olis jotain enemmän ulkona tai niinku yhdessä tekemistä. Enemmän sellasta.	Enemmän yhdessä tekemistä ulkona koronarajoitusten puitteissa

Taulukko 1: Esimerkki aineiston pelkistämisestä

Kerättyämme kaikki analyysin kannalta olennaiset ilmaukset taulukkoon, karsimme pois materiaalin, joka ei vastannut tutkimusongelmaan. Tämän jälkeen yhdistelimme pelkistetyt ilmaiset alaluokkiin. Kun ilmaiset oli ryhmitelty alaluokkiin, oli niitä helpompi lähestyä ja alkaa etsiä samankaltaisuuksia, joiden perusteella pystyimme rakentamaan suurempia osakokonaisuuksia, joista muodostui aineistomme yläluokat. Se kuinka monta eri luokkaa aineisto lähtöisessä analyysissä syntyy riippuu pitkälti aineistosta, ja selviää usein vasta analyysin edetessä (Sarajärvi & Tuomi 2018,127). Siirryimme abstrahointi vaiheessa muodostamaan yläluokista yhdistäviä luokkia, sillä tämä vastasi parhaiten oman aineistomme analyysin kulkua. Tarkastelimme aktiivisesti prosessin aikana aineistosta nousseiden luokkien ja teemojen suhdetta tutkimuskysymyksiin, jotta pystyisimme löytämään vastauksen tutkimusongelmaan. Analyysin lopuksi aineistoista nousi esiin neljä eri yhdistävä luokkaa, jotka olivat: ”muutoksiin sopeutuminen”, ”koettu hyvinvointi”, ”hyvinvointia tukevat tekijät” sekä ”nuorisotyö kriisiaikana”.

Alaluokka	Yläluokka	Yhdistävä luokka
Kaverit Perheen merkitys Vanhemmat	Hyvät sosiaaliset suhteet	Hyvinvointia tukevat tekijät
Harrastukset Ulkoilu Nuorisotalolla hengailu Ulkokentillä pelaaminen	Vapaa-ajan aktiviteetit	

Sosiaalinen media Nuorisotalon internet-sivut Henkilökohtaiset viestit Jalkautuva nuorisotyö	Nuorten tavoittaminen	Nuorisotyö kriisiaikana
Toimintaa ulkona Kerhotoimintaa Ulkopelejä Keskusteluseuraa verkossa	Toimintaan kohdistuvat odotukset	

Taulukko 2: Esimerkki aineiston luokittelusta

7.3 Opinnäytetyön eettisyys ja luotettavuus

Tutkimuksen eettisenä ohjenuorana toimivat tutkimuseettiset normit, jotka voidaan jakaa kolmeen ryhmään. Tutkijan tulee normien mukaan tarkastella tutkimusprosessia totuuden etsimisen ja tiedon luotettavuuden kannalta sekä arvioida tutkijoiden keskinäisiä suhteita ja ihmisarvoa ilmentäviä normeja. Tutkimuseettiset normit ovat tärkeä huomioida tehtäessä tutkimusta, jossa kerätään ihmisiltä tietoa tutkimustarkoituksiin. Normit korostavat tutkimuksessa tutkittavien itsemääräämisoikeuksien sekä ihmisarvon kunnioittamista. Ne myös kiinnittävät tutkijan huomion tutkimusprosessin eri vaiheiden luotettavuuteen ja toistettavuuteen. (Kuula 2011, Etiikka ja tieteen arvot.)

Opinnäytetyömme toteutuksessa näitä normeja tarkasteltiin läpi opinnäytetyöprosessin. Pyrimme lähestymään tutkimaamme ilmiötä huolellisesti perehtymällä opinnäytetyömme viitekehukseen kuuluvaan teoriaan. Tämän lisäksi tutustuimme tutkimuksen toteutukseen liittyviin käytäntöihin sekä eri menetelmiin. Näiden perusteella valitsimme tutkimusongelmamme ja tutkimusjoukkomme huomioiden opinnäytetyön toteutustavan sekä aineiston keruussa ja analysoinnissa käytettävät menetelmät.

Haluamme välittää sekä opinnäytetyötämme lukeville, että haastatteluihin osallistuville nuorille, että sen toteutus on huolellisesti suunniteltu ja siinä on huomioitu haastateltava kohde-ryhmä. Laadimme aluksi kattavan opinnäytetyösuunnitelman, jonka jälkeen anoimme tutkimusluvan Helsingin kaupungilta. Luvan saatuaamme lähdimme toteuttamaan aineiston keruuta

haastattelujen avulla. Kuvaamme seuraavaksi opinnäytetyömme haastatteluvaiheeseen liittyvän prosessin sekä sitä, kuinka olemme ottaneet huomioon opinnäytetyöprosessin aikana syntyvän aineiston.

Haastatteluihin osallistuville nuorille sekä heidän huoltajilleen pyrittiin jakamaan etukäteen riittävästi tietoa opinnäytetyöstä sekä siihen liittyvästä tiedonkeruusta. Nuorten oli tarkoitus saada etukäteen mukaansa saatekirje, suostumuslomake ja teemahaastattelunrunko, joita he olisivat voineet tarkastella yhdessä huoltajan kanssa. Haastatteluja koskevat saatekirjeet ja suostumuslomakkeet eivät kuitenkaan tavoittaneet huoltajia ennen varsinaista haastattelutilannetta ja jouduimme tilanteeseen, jossa pohdimme, voimmeko toteuttaa haastattelua soveltuna ajankohtana. Alaikäisten nuorten haastattelussa on hyvä huomioida myös huoltajien suostumus koskien nuorten osallistumista, joten olimme ennen haastattelutilannetta puhelimitse yhteydessä jokaisen nuoren huoltajaan suostumuksen saamiseksi.

Ennen haastattelujen aloittamista halusimme varmistaa, että haastateltavat osallistuvat opinnäytetyöhön vapaaehtoisesti. Opinnäytetyön vapaaehtoisuuden lisäksi haastatteluihin osallistuville sekä heidän vanhemmilleen kerrottiin, että opinnäytetyön toteutuksesta voi kieltäytyä tai jättäytyä pois kaikissa sen toteutusvaiheissa. Samassa yhteydessä selvitettiin myös, ettei tästä aiheudu kielteisiä seuraamuksia nuorelle. Sovimme nuorisotalon yhteyshenkilön kanssa, että hän jakaa jälkikäteen huoltajille suostumuslomakkeet ja saatekirjeen, joissa oli nähtävillä opinnäytetyön toteutuksesta vastaavien opiskelijoiden yhteystiedot, jotta haastatteluihin osallistuvilla nuorilla sekä heidän huoltajillaan olisi mahdollisuus saada tarvittaessa lisätietoa opinnäytetyöstä ja sen toteutuksesta.

Haastattelujen tiedot kerättiin nuorilta anonyymisti, eikä aineiston käsittelyssä ollut tarpeen tunnistaa jälkikäteen keneltä tieto on kerätty. Nuorille selvitettiin ennen haastattelua, ettei valmiista työstä pysty tunnistamaan haastateltavia, eikä siinä esiinny heidän henkilötietojaan. Haastattelut nauhoitettiin haastateltavien ja heidän huoltajien luvalla. Haastateltavilta ja heidän huoltajiltaan kysyttiin lupa haastattelujen tallennusta varten puhelimitse ennen haastatteluja, ja he allekirjoittavat suostumuslomakkeen haastattelun toteutuksen jälkeen. Opinnäytetyöprosessin aikana kerätty aineisto säilytetään asianmukaisesti lukituissa tiloissa. Aineistoa käsiteltiin tietokoneella ja materiaali suojattiin salasanojen ja käyttäjätunnusten avulla. Haastatteluvaiheessa kerätyt suostumuslomakkeet sekä äänimateriaali tuhoataan raportin valmistuttua.

Haastattelut toteutettiin yksilöhaastatteluina ja niihin valmistauduttiin huolellisesti etukäteen. Tutkijoiden on hyvä ottaa etukäteen huomioon, että joskus haastattelujen aikana saattaa ilmetä asioita, jotka vaativat toimenpiteitä sekä eettistä harkintaa tulosten raportoinnissa. Nuoria tutkittaessa tällaisia asioita saattavat olla esimerkiksi keskustelussa esiin nousut lastensuojelun tarve. Toimenpiteitä vaativien asioiden lisäksi haastattelutilanteessa voi

myös syntyä voimakkaita tunteita sekä yllättäviä käännteitä, joihin olisi hyvä varautua etukäteen. (Pekkarinen 2018, 85-87.)

Kävimme opinnäytetyön edetessä jatkuvaa keskustelua opinnäytetyön työelämänedustajien kanssa opinnäytetyön suunnasta sekä kahdenkeskistä keskustelua työn luotettavuudesta ja eettisyydestä. Laadullisen tutkimuksen luotettavuuden ja pätevyyden arviointi edellyttää tutkimuksen kokonaisvaltaista tarkastelua. Luotettavuuden arviointiin ei ole yksiselitteistä ohjetta, mutta olennaista olisi aina tarkastella tutkimusta kokonaisuutena. Tällöin arvioinnissa painottuu tutkimusraportin sisäinen johdonmukaisuus sekä tutkijan tarkka selostus tutkimuksen toteuttamisesta. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2018, 232; Sarajärvi & Tuomi 2009, 163.) Olemme pyrkinneet kuvaamaan opinnäytetyöprosessimme kulkua mahdollisimman selvästi ja totuudenmukaisesti, raportoimalla prosessin kaikki vaiheet yksityiskohtaisesti. Käymme raportissa läpi haastattelutilanteista tekemiämme havaintoja sekä pyrimme kertomaan totuudenmukaisesti aineistomme analyysivaiheesta, jonka avulla muodostimme opinnäytetyömme yhdistävät luokat. Opinnäytetyöprosessin tarkan kuvailemisen lisäksi opinnäytetyön luotettavuutta lisääviä tekijöitä oli tutkimusjoukon nuorten oma innokkuus osallistua tutkimukseen.

8 Tulokset

Käsitlemme seuraavassa osioissa analysoimaamme aineistoa tutkimuskysymysten näkökulmasta, sekä tarkastelemme siitä muodostuneiden teemojen välisiä suhteita. Tutkimuksen tulokset esitetään teemoittain ja havainnollistaaksemme tuloksia, olemme tuoneet niiden rinnalle haastateltujen nuorten alkuperäisiä ilmauksia. Käyttämistämme alkuperäisilmauksista on poistettu haastateltavan tunnistettavuuteen liittyvät seikat, haastateltavan yksityisyyden suojaamiseksi. Tekstissä lainaukset on eroteltu syvennyksellä, jonka lisäksi ne kursivoitiin ja asetettiin lainausmerkkien sisään. Lainauksissa ... -ilmauksen käyttö viittaa joko kesken alkaneeseen lauseeseen, tai lauseesta pois jätettyyn materiaaliin, joka ei ollut tuloksien kannalta olennaista. Tulosten kuvaamiseen jälkeen esitämme opinnäytetyön johtopäätökset.

8.1 Muutokseen sopeutuminen

Koronapandemia ja sen seurauksena asetetut kokoontumisrajoitukset vaikuttivat useisiin eri toimintoihin ja sulki monien nuorille tärkeiden paikkojen ovia. Nuorille pandemia-aika konkretisoitui näkyvimmin rajoitusten koskiessa heidän arkisia toimintaympäristöjä. Haastateltavat kertoivat koronarajoitusten vaikuttaneen heidän tyypilliseen vapaa-ajan viettoon niin kavereiden kuin perheenkin kanssa. Harrastus- ja kokoontumispaikkojen sulkeutuessa osa nuorista myös koki, että heidän aktiivisuustasonsa laski.

”...mä en oo kauheesti miettiny korona aikana, et ainoo just et tajus sen et on viirus maailmalla, on ne rajoitteet, et se alko vast sit estää niit menoja.”

”No kyllä ne ovat omalla tavallaan niinku vaikuttaneet siihen ja aika paljonki esimerkiks, jos uimahallit ovat kiinni ja kauppakeskukset ja koulut, ja aikailalla oli hankalaa päästä esimerkiksi niinku viettää aikaa vaikka uimaan niinku perheen kaa tai kavereiden kaa...”

”No noi isot koronarajotteet sai mut vähentämään sitä ulkoilua, ku mä urheilin paljon...”

Nuoret kertoivat viettäneensä vapaa-aikaansa ennen korona-aikaa harrastusten parissa, ulkona, julkisissa tiloissa ja nuorisotalolla. Osan haastateltavien arkeen kuului olennaisena osana urheilutreeneissä käyminen ja kavereiden kanssa erilaisten pallopelien pelaaminen ulkona. Harrastamisen ja ulkoilun lisäksi nuoret myös liikkuivat kavereiden kanssa julkisissa tiloissa, kuten ostoskeskuksissa ja kohtasivat muita nuoria nuorisotalolla. Kavereiden kanssa vietetyn ajan ohella eräs nuori kertoi vapaa-aikaan kuuluvan myös läksyjen teon perheen kanssa kotona.

”No mä oon käyny aina treeneis...ja sitte kentällä pelaamassa kavereitten kanssa futista vaan.”

”...aika paljon just oltiin ostoskeskuksissa ja nii, siellä enimmäkseen. Itiksessä yleensä ollaan oltu.”

”Nutalla. Joo suunnilleen aina melkeen.”

”No yleensä kavereiden kaa ulkona jaa-a yleensä perheen kanssa läksyjen tekemisenä.”

Kaikki haastatteluun osallistuneista nuorista olivat käyneet Jakomäen nuorisotalolla ennen korona-aikaa ja osalle nuorista nuorisotalo on ollut merkittävä vapaa-ajanviettopaikka. Haastateltavista kolmannes kertoi vierailleensa nuorisotalolla ennen pandemia-aikaa noin viisi kertaa viikossa. Suurin osa nuorista saapui viettämään aikaa nuorisotalolle kahdesta kolmeen kertaan viikossa. Eräs vastanneista taas kertoi, ettei ollut käynyt nuorisotalolla ennen pandemiaa kuin arviolta kerran kuukaudessa. Pandemian väistyessä nuori oli kuitenkin löytänyt nuorisotalon ja vierailee siellä nyt aktiivisesti.

”...enne kun pysty käymään viis päivää viikossa.”

”Ehkä kahesti tai kerran viikossa, koska jos mun kaverit ei pääse ulos ni mä meen vaan nutalle.”

”Mä en paljoo ennen pandemia aikaa, en melkee yhtään. Kerran kuukaudessa kävin ehkä tääl. Nykyään tääl on kaikki mun kaverit, tääl on tosi hauskaa ja aina tekemistä.”

Nuorisotalon ja muiden paikkojen sulkiessa ovensa kokoontumisrajoitusten vuoksi, nuoret alkoivat viettämään vapaa-aikaansa enemmän kotona sekä ulkona pienemmällä kaveriporukalla. Nuorten vastauksista ilmeni, että harrastaminen ja yhdessä hengailu kavereiden kanssa jatkui, mutta muutti vain muotoaan vapaamuotoisempaan suuntaan, kun järjetettyjä tiloja tai urheilutreenejä ei ollut tarjolla. Haastateltavat kertoivat muun muassa kokoontuneensa välillä koronarajoitustein puitteissa muutaman kaverin kanssa pelailemaan pallopelejä ulkona. Kaikki haastateltavista eivät kuitenkaan siirtyneet ulos liikkumaan, vaan osa kertoi viettäneensä enemmän aikaa kotona puhelimen, telkkarin ja käsitöiden parissa.

”Mä olin kyl kentällä tuol yksin treenaamassa sit tai sit mä pyysin pari kaveria sinne vaan.”

” Pihalla...ollu kavereiden kaa, et ei enää nii isolla porukalla. Tärkeimmät kaverit, et niitten kaa enemmän.”

”...just sillon on enemmän kotona ehkä puhelimes tai telkkaris, et sillein ei oo tullu niinku liikuttuu sillein ulkona ihmisten ilmoilla.”

Ulos vapaa-aikaa viettämään siirtyneistä nuorista suurin osa oli kuluttanut aikaa Jakomäen alueen tuntumassa. Haastateltavat kertoivat hengailleensa koulun lähialueella sekä alueella sijaitsevilla kallioilla. Osa nuorista oli liikkunut laajemmin eri kaupunginosien välillä etenkin kesäaikaan.

”...me ollaan vaan pyöritty täällä Jakomäessä lähialueella.”

”Me ollaa ollut just jossai kallioilla.”

”...kesäl ainaki me pyörittii ympäri kylä.”

Kokoontumisrajoitusten lisäksi nuorten arkiseen elämään vaikuttivat korona-aikana annetut suositukset ja ohjeistukset, jotka koskivat kasvomaskien käyttöä ja käsihygieniasta huolehtimista. Haastatteluun osallistuneet nuoret kertoivat, että aluksi uudet ohjeistukset tuntuivat hiukan oudolta ja normaalia toimintaa hankaloittavilta. Suurin osa nuorista oli kuitenkin sitä mieltä, että maskeihin, käsien pesuun ja käsidesin käyttöön tottui melko nopeasti. Uusista ohjeista tuli osa normaalia toimintaa, kun nuoret esimerkiksi saapuivat nuorisotalolle, mutta toisinaan nuoriso-ohjaajien oli kuitenkin muistuteltava nuoria muuttuneista käytännöistä.

”Oli se aluks vähän outoo, ku on pitäny pitää kaikkii juttuja, mut kyl siihen sit tottu. Se oli normaalii, et ku tuli taloo nii kävi pesee kädet ja sillee.”

”Kylhä ne ekoi kertoi ärsytti, ku piti käyttää maskii, just semmoset, kyl siihe tottu.”

”No oli aika hankalaa ainakin käyttää maskei ja sit aina käsidesiä. Tuli muistuttaa meitä aina nuoriso-ohjaajat et hei nyt maskit päälle ja kaikkee...oli aika hankalaa, kun oli kuuma esimerkiks syksyllä ja sit oltiin nuorisotalossa sisätiloissa, mut oli pakko kyllä.”

Uusista käsihygieniaan ja maskien käyttöön liittyvistä ohjeista, maskien käyttö vaikeutti enemmän joidenkin nuorten elämää. Osalle nuorista maskien käyttö aiheutti uudenlaista oireilua ja toisille maskin pitäminen pahensi jo olemassa olevia terveyteen liittyviä oireita. Eräs haastateltavista kertoi maskien käytöstä aiheutuvan hänelle kovaa päänsärkyä ja toinen haastateltava ilmoitti yrittäneensä käyttää maskia suositusten mukaisesti, vaikka se onkin ollut oman terveydentilan kannalta haastavaa. Tämä sai nuoret pohtimaan maskin käyttöön liittyviä ehdottomia ohjeistuksia.

”Tota ihan turvallista, mut mulla on esim se et tulee hirvee päänsärky maskeista, et jos oli koulussa ni oli pakko käyttää. Nii oli vähä sillee, et miks ne ihmiset ketkä saa sen päänsärlyn ni miks niitten on sit pakko pitää sitä?”

”Mä en ite pysty kauheen käyttää, mut mä oon kuitenkin käyttäny, koska mulla siis ei oo suorastaan astma mut mulla on hengitysongelmia mun niinku nenän takia...”

8.2 Koettu hyvinvointi

Haastatteluiden aikana nuorilta kysyttiin koronaviruspandemian aikaisten arkeen heijastuneisiin muutoksiin sopeutumisen lisäksi heidän hyvinvointiinsa liittyvistä asioista. Haastattelun aikana kartoitettiin sitä, millaisena nuoret olivat kokeneet hyvinvointinsa ennen koronaviruspandemiaa. Pyrkimyksenä oli myös selvittää, ovatko nuoret havainneet heidän hyvinvointinsa muuttuneen koronapandemian aikana. Kaikki haastatteluihin osallistuneet nuoret vastasivat kokeneensa hyvinvointinsa ennen pandemia-aikaa hyväksi tai ihan hyväksi. Haastatteluun osallistuneet eivät ilmaisseet haastattelun aikana, että olisivat kokeneet voivansa huonosti ennen kriisin alkamista.

”Iha hyväks. Mulla oli hyvä hyvinvointi.”

”Ihan hyvin...ei oo kauheen mitään muuta.”

Suurin osa haastateltavista ei myöskään ollut huomannut merkittäviä muutoksia omassa hyvinvoinnissaan tarkasteltaessa aikaväliä, jolloin pandemian alusta on kulunut noin kaksi vuotta. Nuorten vastauksista kävi ilmi, että enemmistö nuorista koki, ettei pandemia-aika ole vaikuttanut heidän hyvinvointiinsa tai mielialaansa millään lailla. Eräässä vastauksessa haastateltava kertoi, ettei koe, että kriisiajalla olisi ollut paljoka vaikutusta hyvinvointiin.

”No ainakin mun mielialaan ja hyvinvointiin ei ole yhtään vaikuttanu.”

”No ei oo mun mielestä muuttunu mitenkää, ihan samanlainen ollu.”

”Joo se on hyvänä pysyny, ei se oo vaikuttanu paljoo.”

Muutoksia oli kuitenkin havaittu omassa aktiivisuustasossa, jonka voidaan katsoa olevan yhteydessä yksilön hyvinvointiin. Erään haastateltavan kertoman mukaan hän on huomannut olevansa passiivisempi, kuin ennen pandemia-aikaa. Nuori koki hyvinvointinsa kannalta positiivisena asiana, että hän on päässyt taas käymään nuorisotalolla ja voinut tavata kavereitaan ulkona.

”...no emmä sillein, mut ehkä must on vähän tullu laiskempi, ku mä en oo ollu tääl kauheen niinku sillein, mut kyl mä nykyään ehkä taas, ku nutat aukee ja koulut ni kyl mä sit oon enemmän just käyny kaveritten kaa ulkona ja silleen, pikkuveljen ja kaikkien.”

8.3 Hyvinvointia tukevat tekijät

Haastateltujen nuorten vastauksista selvisi useita nuorille heidän oman hyvinvointinsa kannalta tärkeitä elementtejä. Tällaisia hyvinvoinnin kannalta merkittäviä tekijöitä olivat sosiaalisuus, arjen ilmapiiri, positiiviset ihmiset sekä kaverihenki ystävien kesken. Haastateltavien vastauksista ilmeni, että nuoret arvostavat arjessa positiivisia kohtaamisia ja hyvää yleisilmapiiriä. He kokivat myös sosiaalisen kanssakäymisen sekä omien kavereiden kanssa vietetyn yhteisen ajan olevan voimavaroja jokapäiväisessä arjessa.

”Sosiaalisuus, olla hyvässä ilmapiirissä esimerkiksi koulussa kavereiden kaa vapaa-ajalla olla perheen kaa viettää sitä aikaa ja olla harrastuksissa.”

”Positiiviset ihmiset, jotka tuottaa ihmisille iloa ja jakaa tai kertoo hyviä asioita...”

”No se on se meidän kaverihenki, et ku mä oon mun kavereitten kaa ulkona, ni se saa mulle hyvän fiiliksen.”

Nuoret kääntyivät koronapandemian aikaan mieltä askarruttavissa asioissa sekä omien perheenjäsenten että ystävien puoleen. Haastatteluun vastanneista nuorista merkittävä osa kertoi pystyneensä juttelemaan pandemia aikana omille perheenjäsenilleen mielen päällä olevista asioista. Haastatelluista muutama ilmaisi olevansa läheinen perheenjäsentensä kanssa, ja että turvautui asioiden jakamisessa aina omaan perheeseensä korona-aikana. Erään haastateltavan vastauksesta ilmeni, että vanhemmille ei kuitenkaan pysty aina puhumaan kaikesta. Perhesuhteiden lisäksi ystävien merkitys huolien ja ajatusten jakamisessa nousi esiin haastateltavien vastauksissa.

”On ollu kyl vanhemmat, niille pystyy puhuu joskus asioista.”

”Mä oon tosi paljon läheinen mun äidin kaa...”

”Kaverit, kaverit on ollu yleensä, jos on ollu jotain huolia.”

Läheisten ihmissuhteiden merkitys korostui myös haastattelun vastauksissa, joissa nuoria pyydettiin kertomaan heille tärkeistä ja hyvää mieltä tuottavista asioista. Haastatteluun vastanneet olivat sitä mieltä, että heille on tärkeää päästä viettämään vapaa-aikaa oman perheensä sekä kavereiden kanssa. Yhteinen vapaa-ajanvietto turvallisessa ympäristössä läheisten kanssa nähtiin yksiselitteisesti olennaisena osana arjen hyvinvointia.

”No se et mä saan ainakin nähä mun kavereita esim. koulussa tai sitten vapaa-ajalla tai harrastuksissa. ”

”Perheen näkeminen ja kavereitten...”

”...just se et saa olla kavereiden kaa, ilman et tarvii pelkää et tulee korona tai mitää.”

Perheen ja kavereiden lisäksi nuorten hyvinvointia näyttäsi tukevan haastateltavien vastausten perusteella erilaiset harrastukset sekä ulkoilu. Useat haastateltavat pitivät harrastuksia ja ulkoilua omaa jaksamista turvaavina tekijöinä.

”Perhe, kaverit ja kaikki harrastukset.”

”Mulle esim. koripallon tai jalkapallon pelaaminen, koneella pelaaminenkin tekee niinku tosi hyvän mielen...”

”Ulosmeneminen, muuten mä homehdun himassa ja se ei oo hauskaa.”

Ihmissuhteiden, erilaisten aktiviteettien ja sosiaalisen aspektin merkitys korostui myös nuorisotalon roolia tarkasteltaessa, kun nuorilta kysyttiin, miksi heille on tärkeää vieraila nuorisotalolla. Haastateltavat olivat sitä mieltä, että nuorisotalo on paikka, jossa heidän on mahdollista kohdata kavereita mukavassa ilmapiirissä. Nuoret arvostivat vastausten mukaan sitä, että nuorisotalolta löytyy aina seuraa sekä aikuisista että toisista nuorista. Kavereiden ja seuran ohella nuoria vetää nuorisotalolle erilaiset aktiviteetit, joita voi harrastaa vapaasti yhdessä muiden nuorisotalon kävijöiden kanssa.

”...mä nään kavereita täällä, ja mun mielestä se on tärkeää, luokkalaisia ja tääl tutustuu uusiin tyyppeihin ja koska mä oon sosiaalinen ni muuten mun taidot menee hukkaan.”

”...täält löytyy seuraa esim. joko aikuisilta tai sitte täält löytyy muit kavereita, jotka käy tääl joskus ja niitten kaa voi pelaa esim. pingistä tai muit lajeja.”

”...me pystyttiin tulla kavereiden kaa pelaa esimerkiksi biljardia ja viettää aikaa hyvässä ilmapiirissä.”

Kavereiden ja aktiviteettien lisäksi vastauksista nousi esiin, että nuorisotalo on tarpeellinen kohtaamispaikka myös nuorten ja nuorisotyötä tekevien ohjaajien välillä. Eräs haastateltavista koki hyvänä asiana sen, että nuorisotalolle tullessa vastassa on nuoriso-ohjaajat, joista suurin osa on nuorille tuttuja. Haastateltava toi vastauksessaan ilmi, että nuorisotalon ohjaajat koettiin luotettavina aikuisina, joiden läsnäolo nähdään positiivisena asiana.

”...kaikki ohjaajat tai suurin osa on tuttuja ja nuoret. Tääl on luotettavia aikuisia.”

8.4 Nuorisotyö kriisiaikana

Äkillisen kriisin ja muutoksien yhteydessä korostuu usein tiedottamisen ja viestinnän sekä toiminnan kehittämisen merkitys. Koronapandemian alussa tiedon jakaminen ja avun tavoitettavuudesta tiedottaminen nousivat tärkeään rooliin. Eri toimintaympäristöt joutuivat tarkastelemaan uusin silmin omaa toimintaansa sekä kehittämään omaa toimintaansa muuttuvien olosuhteiden mukaan. Myös nuorisotyö kohtasi pandemian alkaessa nämä haasteet ja pyrki muovaamaan tässä uudessa tilanteessa omaa toimintaansa niin, että nuorten hyvinvointia voitaisiin tukea myös kriisioloissa.

Koronakriisin alussa Jakomäen nuorisotalon nuoriso-ohjaajat olivat yrittäneet tavoitella nuoria erilaisten kanavien kautta, mutta kaikki nuoret eivät kuitenkaan kokeneet saaneensa tietoa siitä, kuinka nuoriso-ohjaajat tavoittaa poikkeuolosuhteiden aikana. Osa

haastattelluista nuorista kertoi kuitenkin saaneensa nuorisotyöntekijöiltä tekstiviestin, joissa kerrottiin tietoa siitä, miten nuoriso-ohjaajat tavoittaa poikkeusolojen aikana.

”...silloin koronan alus tuli se tekstiviesti nuorisotalolt. Tuli et pääsee puhuu näille...semmonen koronaan liittyvä viesti, et pääsee puhuu jollekki nuorisotalos.”

Kaikkia tämä viestintäkanava ei ollut kuitenkaan tavoittanut ja osa vastaajista kertoi, että nuorisotaloon liittyvää ajankohtaista tietoa oli ylipäättänsä vähän saatavilla. Haastattelluista osa ei myöskään kokenut, että olisi tarvinnut vallitsevassa tilanteessa nuorisotaloon liittyvää tietoa tai tietoa siitä, kuinka nuoriso-ohjaajat tavoittaa.

”No aikalailta vähän tietoa on siitä, ei paljon.”

”...mä en pitäny sitä kauheen niinku tärkeeks tai silleen niinku tarpeelliseks.”

Tietoa Jakomäen nuorisotaloon liittyvistä asioista etsittiin kuitenkin oma-aloitteisesti sosiaalisen median ja internetin kautta. Näiden kanavien kautta haastateltavat kertoivat löytäneensä muun muassa tietoa nuorisotalon aukioloajoista.

”Mä seuraan igtä, et aika usein siel tuli numeroita mist saa ja sit netissä pysty ettii. Niis aika usein, niihi ilmotettii kaikkee.”

”Netis ne joskus laitteli jotain, että millon on seuraava aukioloaika.”

Haastateltavien vastauksista ilmeni, että nuoret seuraavat sosiaalista mediaa aktiivisesti ja tämä näyttäisikin olevan hyvä tapa tavoittaa nuoria myös kriisiaikana. Suurin osa haastateltavista nuorista ilmoitti seuraavansa Tiktokissa ja Instagramissa Jakomäen nuorisotalon ja nuoriso-ohjaajien sometilejä. Eräs vastaaja kertoi löytäneensä Jakomäen nuorisotalon ja nuoriso-ohjaajien sometilit vasta hetki sitten, ja toinen vastaaja taas kertoi, että hän ei yleensä seuraa kyseisiä tilejä.

”Kylmä somee seuraan...Tiktokkii ainaki ja Jakomäen nuorisotalon igt.”

”No me katottiin yleensä Instagramist ja sitten tultiin paikan päälle.”

”Mä en yleensä seuraa niitä.”

Koronapandemia-aikana nuoria yritettiin tavoittaa erilaisten viestintäkanavien ohella myös Jakomäen nuorisotalon lähialueella kohtaamalla nuoria ulkona. Haastatteluun osallistuneista nuorista puolet kertoi kohdanneensa jalkautuneita nuoriso-ohjaajia koronapandemia-aikana nuorisotalon lähialueella. Haastateltavat kertoivat, että ohjaajia ei kuitenkaan kohdattu

kovin usein. Nuoriso-ohjaajat oltiin kohdattu haastateltavien mukaan kerran tai pari kertaa korona-aikana ulkona tai lähikaupassa. Haastateltavien kohdatessa nuorisotyöntekijät, muistelivat he nuoriso-ohjaajien tulleen juttelemaan heidän kanssaan, ja hetken kuluttua siirtyneet jututtamaan muita lähistöllä tavattuja nuoria.

”No kyl niihi ehkä pari kertaa törmäs just sattumalta mut ei kauheen useesti.”

”Kerran ne kävi tuolla ulkona...ne jotain tuli hetkeks juttelee ja sit ne käveli eteenpäin muitten luo.”

Haastattelujen yhteydessä kävi myös ilmi, että nuorilla olisi ollut ideoita ja ajatuksia siitä, mitä he olisivat toivoneet nuorisotyöltä korona-aikana. Nuorten toiveissa ja ideoissa korostui yhdessä olemisen ja tekemisen merkitys. Puolet haastatteluun vastanneista nuorista toivoi, että nuorisotyö olisi järjestänyt koronasulkujen ja rajoitusten aikana rajoitukset huomioon ottaen toimintaa ulkona, kuten ulkopelejä ja kerhotoimintaa. Eräs haastateltavista taas oli sitä mieltä, että nuorisotyö olisi voinut mahdollistaa nuoriso-ohjaajien ja nuorten kohtaamisen verkossa. Nuoren mielestä olisi ollut hyvä, että nuoriso-ohjaajat olisivat tarjonneet nuorille enemmän keskustelumahdollisuuksia heidän kanssaan.

”... no nii et vaik sit pihalla, jos ei saa olla sisätilois. Et tos ois vaik pöytä ja vois ottaa kortit toho pihalle.”

”No esimerkiks syksyllä vois olla niinku ulkona enemmän, kun sisätiloissa oli maskipakko niin...jotain enemmän ulkona tai niinku yhdessä tekemistä.”

” ...verkossa juttelis nuorten kaa. Se ois mun mielestä ihan hyvä.”

Kaikki haastateltavat eivät kuitenkaan kohdistaneet nuorisotyöhön odotuksia ja haastatteluun vastanneiden keskuudessa arvostettiin myös järjestetyn toiminnan sijaan vapaa-muotoista oleilua nuorisotalolla koronasulkujen päätyttyä. Eräs haastateltavista ilmoitti arvostavansa vapaamuotoista hengailua nuorisotalon avatessa ovet koronasulkujen jälkeen. Nuoren mielestä on mukavaa vaan olla talolla ja hän koki, että nuoriso-ohjaajien ei pitäisi järjestää liikaa ohjelmaa ja toimintaa. Toinen haastateltavista taas koki, ettei ole odottanut nuorisotyöltä mitään koronapandemian aikana, sillä pandemia on aiheuttanut niin suuria ongelmia maailman laajuisesti.

”...mun mielestä on vaan kivempaa olla täällä ei silleen kauheen mitään toimintaa.”

”No mä en kyl oottanu kauheen paljon mitään koska se koronapandemia...aiheutti paljon ongelmia, ni mä en ainakaan oottanu mitään.”

9 Johtopäätökset

Selvityksemme mukaan koronapandemian aikaiset rajoitukset eivät ole vaikuttaneet merkittävästi nuorten koettuun hyvinvointiin. Suurin osa haastatteluihin osallistuneista nuorista oli sitä mieltä, että heidän hyvinvointinsa ei ollut muuttunut tai se oli pysynyt melko samana koronapandemian aikana. Aineistosta kävi myös ilmi, että melkein kaikki nuoret olivat kokeneet oman hyvinvointinsa ennen pandemia-aikaa hyväksi tai ihan hyväksi. Aineistomme tuloksista poiketen Nuorisotutkimusseuran vuonna 2021 teettämästä kyselystä oli nähtävillä, että nuorten tyytyväisyys omaan elämään oli laskenut korona-aikana verrattuna aikaan ennen koronaa (Kauppinen & Lahtinen 2022). On olennaista huomioida, että aineistonkeruu hetkellä saattaa olla keskeinen yhteys eriäviin tutkimustuloksiin sekä nuorten kokemuksiin pandemia-ajasta. Opinnäytetyömme aineisto kerättiin ajanjaksona, jolloin nuorten elämää rajoittaneista koronarajoituksista oli jo luovuttu, ja tämä saattaa vaikuttaa nuorten hyvinvointia koskeviin kokemuksiin.

Opinnäytetyön keskeisenä tuloksena pidämme sitä, että lähtökohtaisesti hyvinvoivilla nuorilla näyttäisi olevan kykyä sopeutua muutoksiin, kun ympärillä on suojaavia tekijöitä. Lapsen elämässä voi olla useita suojaavia tekijöitä, jotka tukevat hänen hyvinvointiansa. Suojaavat tekijät muodostuvat kodin ja arjen turvallisista rakenteista sekä myönteisestä ilmapiiristä. Näiden tekijöiden ohella lasten hyvinvointia tukevat erilaiset aktiviteetit sekä kaverit ja turvalliset aikuiset. (A-klinikkasäätiö 2022.) Aineiston perusteella tutkimusjoukkomme nuorilla oli elämässään useita edellä mainittuja suojaavia ja hyvinvointia tukevia elementtejä. Nuorille kavereiden kohtaaminen ja perheen kanssa yhdessä vietetty aika eli sosiaaliset suhteet olivat tärkeimpiä voimavaran lähteitä. Nuoret kertoivat pystyvänsä puhumaan mielen päällä olevista asioista perheen tai kaverin kanssa. Kavereiden ja perheen ohella nuorille tärkeitä asioita olivat harrastustoiminta sekä nuorisotalon tarjoama turvallinen kohtaamispaikka.

Vaikka aineiston perusteella voidaan todeta, että koronarajoitukset eivät suoranaisesti vaikuttaneet nuorten koettuun hyvinvointiin, oli pandemian aikaisilla rajoituksilla kuitenkin yhteys nuorten arkiseen toimintaympäristöön sekä hyvinvointia tukeviin tekijöihin. Nuorisotutkimusverkoston tekemän tutkimuksen mukaan 12-14-vuotiaiden nuorten yleisempiä kokemuksia koronarajoitusten vaikutuksesta heidän arkeensa olivat harrastustoiminnan keskeytyminen, karanteenissa oleminen ja etäkoulu (Kauppinen & Lahtinen 2022). Tutkimusjoukkomme nuoret taas nostivat koronarajoitusten keskeisimpinä vaikutuksina esiin harrastustoimintaan kohdistuneet muutokset, nuorille tärkeiden ajanviettopaikkojen sulkeutumisen sekä kokoontumisrajoitusten vaikutuksen kavereiden kanssa vietettyyn aikaan.

Nuorten arkinen toimintaympäristö kaventui koronasulkujen aikana, mutta aineiston perusteella suurin osa tutkimusjoukkomme nuorista kuitenkin löysi tapoja ylläpitää hyvinvointia tukevia asioita. Nuoret viettivät koronasulkujen aikana vapaa-aikaansa enemmän perheen

kanssa. Vuonna 2020 syksyllä Nuorisotutkimusseuran toteuttamaan tutkimukseen osallistuneet nuoret, jotka pystyivät näkemään perhettään, kertoivat viettäneensä aikaa aikaisempaa enemmän oman perheen kanssa. Nuoret olivat kokeneet rajoitusten hidastaneen arkea, jolloin syntyi mahdollisuus rauhoittua ja keskittyä perheenjäsenten kanssa olemiseen. (Aapola-Kari, Haikkola & Lahtinen 2021.) Perheen kanssa vietetyn ajan lisääntymisen lisäksi muutoksia tapahtui kavereiden kohtaamisessa. Tapaamiset kavereiden kanssa siirtyivät sisätiloista ulos ja urheiluharrastustoimintaa jatkettiin yksin tai pienemmällä porukalla ulkokentillä. Nuoret pysyttelivät kertomansa mukaan koronasulkujen aikaan nuorisotalon ympäristössä sekä hengailivat Jakomäen lähialueella.

Kaikki tutkimusjoukkomme nuoret eivät kuitenkaan lähteneet ulos perheen ja kavereiden kanssa, vaan osaan rajoitukset vaikuttivat passivoivasti, lisäten älylaitteilla ja television edessä vietettyä aikaa. Sisällä vietetty aika lisääntyi jopa niiden nuorten kohdalla, jotka olivat aikaisemmin harrastaneet urheilua aktiivisesti. Nuorisotutkimusverkostossa toteutetusta kyselystä käy ilmi, että jopa 69,2 % tutkimukseen osallistuneista nuorista oli sitä mieltä, että harrastamistoiminnan keskeytyminen vaikutti heidän elämäänsä erittäin kielteisesti tai kielteisesti. Tämän lisäksi nuorten yleisessä vapaa-ajan tyytyväisyydessä oli nähtävissä laskua tutkimuksen aineiston keräysajankohtana. (Lahtinen & Salasuo 2021.) Nuorten kokemukset saattavat viitata ajanjaksoon, jolloin koronarajoitukset olivat tiukimmillaan ja kohtaamisia muiden, kun perheen jäsenten kanssa tuli välttää. Koronapandemia-ajanjakso oli pitkä ja sen aikana oli voimassa useita eri asteisia ohjeistuksia ja rajoituksia, jotka saattavat vaikuttaa nuorten eriäviin kokemuksiin pandemia-ajasta.

Koronapandemia-aika rajoituksineen vaikutti myös nuorisotyön toimintaympäristöön sekä tavoitettavuuteen. Ennen pandemia-aikaa nuoret olivat käyneet nuorisotalolla aktiivisesti, mutta koronarajoitusten astuessa voimaan nuoret jäivät ilman paikkaa, jossa kohdata vapaaajalla. Uusi tilanne haastoi nuorisotyön järjestämään toimintaansa eri tavoin sekä hyödyntämään työmuotoja, jotka mahdollistivat nuorten kohtaamisen koronarajoitusten aikana. Jakomäen nuorisotalo siirtyi rajoitusten aikana tekemään koulu yhteistyötä alueen oppilaitoksen kanssa sekä tekemään nuorisotyötä verkossa ja jalkautumalla nuorisotalon lähialueelle. Aineistomme perusteella nuoret kokivat kuitenkin, että heillä ei ollut kriisin aikana samanlaista mahdollisuutta osallistua nuorisotyön toimintaan. Tämän lisäksi tulokset osoittivat myös sen, että nuorisotyö ei onnistunut tavoittamaan koronasulkujen aikana kaikkia niitä nuoria, jotka olivat vierailleet nuorisotalolla ennen pandemia-aikaa.

Keskeisimpiä koronasulkujen aiheuttamia nuorisotyöhön kohdistuneita muutoksia oli nuorisotalojen avoimen toiminnan saavutettavuuden heikentyminen. Nuorisotutkimusseuran 12-25-vuotiaille nuorille teettämässä tutkimuksessa ilmeni, että nuorisotalojen sulkeminen on vaikuttanut noin joka kolmannen nuoren elämään (Kauppinen, Kiilakoski, & Lahtinen 2020). Ke-

räämämme aineiston perusteella näyttäisi siltä, että nuorten omat odotukset kriisiaikana tarjotusta nuorisotyöstä, saattavat olla yhteydessä siihen, kuinka nuori kokee nuorisotalon sulkeutumisen vaikuttaneen omaan arkeensa. Osa nuorista oli odottanut, että nuorisotyö olisi voinut järjestää toimintaa koronarajoitukset huomioiden ja toiset taas kokivat, että eivät odottaneet nuorisotalolta mitään pahimpaan pandemia-aikaan.

Selvityksemme mukaan nuorten tavoittaminen kriisiaikana edellyttää nuorisotyöltä kykyä hyödyntää eri työmuotoja ja viestintäkanavia tehokkaasti. Valtion nuorisoneuvoston toteuttaman selvityksen mukaan kuntien nuorisotyön edustajista 40 % oli sitä mieltä, että jalkautuvan nuorisotyön määrä lisääntyi erittäin paljon kriisin aikana (Manu, Puuronen & Ranta 2021, 46). Myös Jakomäen nuorisotalon nuoriso-ohjaajat olivat jalkautuneet korona-aikana, mutta kaikkia haastateltuja nuoria ei kuitenkaan onnistuttu tavoittamaan. Työmuotona jalkautuminen saattaa olla toimiva tapa tavoittaa nuoria, mikäli tiedossa on, missä nuoret liikkuvat. Kohtaamalla nuoria ulkona pandemia-aikana, nuoriso-ohjaajat pystyvät välittämään nuorille, että heidän hyvinvoinnistaan ollaan kiinnostuneita myös kriisiaikana.

Valtion nuorisoneuvoston toteuttamasta selvityksestä on nähtävillä, että kunnan nuoristyön edustajat arvioivat tavoittaneensa pandemia-aikana vähemmän nuoria, kuin aiemmin. Nuoria oli selvityksen mukaan tavoitettu kriisiaikana verkkonuorisotyön kautta, mutta sähköiset työmuodot ja digitaaliset palvelut eivät kuitenkaan onnistuneet tavoittamaan kaikkia aiemmin nuorisotyön kohtaamia nuoria. (Manu, Puuronen & Ranta 2021, 36, 39.) Tutkimusjoukkomme nuorille oli lähetetty koronaviruspandemian aikana tekstiviestejä, joissa oli ollut tietoa siitä, miten päästä tarvittaessa puhumaan nuoriso-ohjaajien kanssa. Tämä viestintäkanava tavoitti nuoret nuorisotalon ollessa kiinni ja sen hyödyntämisen kriisitilanteissa voitaisiin ajatella olevan perusteltua. Henkilökohtaisten viestien välityksellä voidaan antaa kohdennettua tietoa kriisitilanteesta nuorille ikätaso huomioiden. Lisäksi niiden avulla voidaan kertoa kanavista, joiden avulla on mahdollista saada tukea ja päästä keskustelemaan mieltä askarruttavista asioista nuorisotalon ollessa kiinni.

Aineiston perusteella nuoret etsivät ja saivat parhaiten tietoa Jakomäen nuorisotaloon liittyvistä asioista nuorisotalon sosiaalisen median, kuten TikTokin ja Instagramin kautta. 13-18-vuotiaille suunnatun Nuorten mediankäyttö ja korona -tutkimuksen mukaan nuorten median käyttö on lisääntynyt huomattavasti korona-aikana. Tutkimuksesta on nähtävillä, että 13-14-vuotiaat nuoret etsivät aktiivisesti tietoa sosiaalisen median kautta, seuraamalla sosiaalisen median vaikuttajia sekä sosiaalisessa mediassa jaettuina uutisia. (Sanomalehtien liitto 2020, 2, 4.) Osa tutkimusjoukkomme nuorista seurasi aktiivisesti nuorisotalon sosiaalisia medioita ja toiset taas eivät kokeneet tilien sisältöä tarpeeksi kiinnostavaksi ottaakseen tilejä seurantaan. Tämä korostaa sosiaaliseen mediaan ja sisällöntuottamiseen liittyvien taitojen merkitystä tämän päivän nuorisotyössä. Kriisiaikana nuorien tavoittamisen kannalta näyttäisi olevan kannattavaa panostaa sosiaalisessa mediassa tehtäviin päivityksiin sekä julkaisuihin.

Selvityksestämme kävi ilmi, että nuorilla itsellään olisi ollut ajatuksia ja toiveita siitä, mitä nuorisotyö olisi voinut tarjota nuorille korona-aikana. Kerätty aineisto osoittaa, että osa nuorista olisi toivonut korona-aikana rajoitusten puitteissa nuorisotyön järjestämää toimintaa sekä vapaa muotoisia kokoontumisia. Nuoret olisivat kaivanneet rajoitukset ja ohjeistukset huomioon ottaen korona-aikana esimerkiksi ulkopelejä, sekä yhteistä ajanviettoa. Tämän perusteella voidaan todeta, että nuorilla itsellään olisi ollut hyviä ideoita toiminnan kehittämisen näkökulmasta. Jotta nuorten osallisuutta voitaisiin tukea myös kriisiaikana, olisi tärkeää ottaa tämä näkökulma huomioon.

10 Pohdinta

Tässä opinnäytetyössä tarkasteltiin, miten koronapandemian aikaiset rajoitukset ovat vaikuttaneet nuorten hyvinvointiin sekä nuorisotyön toteutukseen ja tavoitettavuuteen. Halusimme varmistaa heti opinnäytetyöprosessin alussa, että opinnäytetyön aihe vastaisi myös omia kiinnostuksen kohteitamme. Kävimme läpi useita yhteistyökumppaneita ja heiltä nousseita aiheita ennen, kun lopulta päädyimme itse ehdottamaan yhteistyötä Jakomäen nuorisotalon kanssa. Vaikka olimme varautuneet siihen, että opinnäytetyöprosessin käynnistyminen voi viedä aikaa, olimme kuitenkin yllättyneitä siitä, kuinka kauan aikaa kului päästä siihen pisteeseen, että opinnäytetyösopimus oli vihdoinkin allekirjoitettu. Koemme kuitenkin, että prosessin alkuvaiheeseen käytetty aika tuotti toivotun lopputuloksen, sillä saimme tärkeän ja kiinnostavan aiheen sekä mieluisan työelämäkumppanin opinnäytetyöllemme.

Opinnäytetyöprosessi oli opettavainen kokemus, joka syvensi ymmärrystämme yhteistyötaitojen merkityksestä. Kohtasimme prosessin aikana aikataulullisia haasteita ja muuttuvia tilanteita, jotka koettelivat opinnäytetyömme etenemistä. Olimme suunnitelleet aikataulun opinnäytetyön toteutukselle, jossa ei oltu huomioitu sitä, kuinka joskus elämässä kohdatut yllättävät tilanteet saattavat vaikuttaa ajankäyttöön. Kävimme keskustelua siitä, kuinka saamme yhdessä parhaamme mukaan edistettyä opinnäytetyötämme ja löysimme joustoa puolin ja toisin. Jouduimme prosessin aikana myös tilanteeseen, jossa olimme vähällä joutua siirtämään opinnäytetyön kannalta keskeisiä haastatteluja usealla kuukaudella eteenpäin. Tartuimme nopeasti tilanteeseen ja selvitimme mitä on tehtävissä tilanteessa, jossa haastatteluja koskevat suostumuslomakkeet puuttuivat. Saimme onneksemme ratkaistua tilanteen niin, että haastattelut oli mahdollista toteuttaa sovittuna ajankohtana. Tämä osoitti meille sen, että pystyimme yhdessä parina ratkaisemaan äkillisesti eteen tulleita muuttujia.

Yhteistyö työelämäkumppanin kanssa oli mielestämme riittävän tiivistä ja saimme pääasiassa hoidettua asiat sujuvasti. Myös työelämäkumppanimme yhteyshenkilö oli samaa mieltä ja olimme kaikki havainneet, että kommunikointi ja tapaamisten järjestäminen vaativat toisinaan aikaa. Molemmiin puoleiset kiireet hidastivat välillä esimerkiksi viestintää sähköpostitse

nuorisotalon yhteyshenkilön kanssa. Myös haastattelujen järjestämisen yhteydessä huomasimme, että on hyvä varata aikaa aikataulujen yhteensovittamiseen. Saimme kuitenkin sovittua kaikki tärkeät välietapit ja opinnäytetyö eteni suunnitellusti.

Jouduimme pohtimaan laajasti eettisten näkökulmien huomioimista sekä nuorten tutkimiseen liittyviä kysymyksiä läpi opinnäytetyöprosessin. Huomasimme, että nuoria tutkittaessa ei esimerkiksi ole yhtä selkeää ohjetta siitä, keneltä suostumus tutkimukseen osallistumisesta pitäisi kysyä. Pohdinnan jälkeen päädyimme kysymään suostumukset haastatteluihin sekä nuorten huoltajilta, että haastatteluun osallistuneilta nuorilta. Tämä selvensi sitä, kuinka nuorten oikeuksien sekä iän ja kehitystason huomioon ottaminen oli tärkeää heti tutkimuksen alusta lähtien.

Kehityimme opinnäytetyöprosessin aikana laadullisen tutkimuksen tekijöinä sekä haastattelijoina. Koimme, että aineiston analysointi oli yksi opinnäytetyön mielenkiintoisimmista ja samalla työläimmistä vaiheista. Analysoinnin ohella opimme paljon haastattelutekniikkaan liittyviä huomion arvoisia asioita. Olimme aikaisemmin haastatelleet aikuisia, joten meillä oli hiukan kokemusta haastattelutilanteista. Nuorten kohdalla haastatteluissa korostui riittävän avoimien kysymysten käyttö. Huomioidemme mukaan keskiestä oli pyrkiä välttämään liiallista johdattelua vastausten osalta, jotta syntyneessä aineistossa kuuluisi aidosti nuorten oma ääni. Tämä saattaa joskus olla haastavaa, mikäli nuori on hyvin niukkasanainen ja mahdollisesti kokee haastattelijan vieraana aikuisena.

Havaitsimme haastattelutilanteiden myötä, että nuorten haastattelemisen ja kerätyn aineiston kannalta olisi hyvä olla luoda jonkinlainen ensikontakti nuoriin ennen haastatteluja. Olisi ollut tärkeää, että olisimme saaneet järjestettyä nuorille suunnittelemaamme infotilaisuuden, joka peruuntui aikataulullisista syistä. Nuoriin tutustuminen etukäteen olisi varmasti lisännyt luottamusta haastattelijoiden ja nuoren välillä, jonka myötä olisi voinut syntyä enemmän teemahaastattelulle tyypillistä vapaata keskustelua. Näin jälkikäteen ajateltuna myös haastattelurunkoa olisi pitänyt testata useampaan kertaan ennen varsinaisia haastattelutilanteita. Pohdimme erityisesti hyvinvoinnin käsitteen moniulotteisuutta ja sen merkitystä nuorille. Tätä silmällä pitäen olisimme halunneet muotoilla osan apukysymyksistä toisin.

Olimme kuitenkin kaiken kaikkiaan tyytyväisiä keräämäämme aineistoon ja mielestämme onnistuimme kokoamaan yhteen arvokasta tietoa korona-ajan vaikutuksista Jakomäen nuorisotalon kävijöiden näkökulmasta. Saimme myös työelämäkumppanilta näkökulmaamme tukevaa palautetta, jonka mukaan haastattelut nuoret olivat kokeneet, että he olivat saaneet oman äänensä kuuluviin haastattelujen myötä ja heidän kokemuksensa korona-ajasta tuli näkyväksi. Aineiston analysoinnin yhteydessä havaitsimme, että tutkimusjoukkomme nuoret olivat oman kertomansa mukaan hyvinvoivia ja heillä oli ympärillään hyvinvointia suojaavia tekijöitä. He olivat pääosin aktiivisia nuorisotalon kävijöitä, jotka kokivat hyvinvointinsa pysyneen hyvänä

koronarajoituksista huolimatta. Opinnäytetyömme kannalta olisi ollut mielenkiintoista tavoittaa erilaisissa elämäntilanteissa olevia nuoria, jolloin olisi mahdollistunut myös kohdejoukon syvempi tarkastelu. Olisi tärkeää saada myös niiden nuorten ääni kuuluville, jotka eivät koe välttämättä hyvinvointiaan niin hyväksi koronapandemia-ajan jälkimainingeissa.

Opinnäytetyön tuloksia tarkastellessamme nuorten osallisuus nousi useaan kertaan esiin ja se tulisi muistaa huomioida nuorisotoiminnan toiminnan suunnittelussa kriisiaikana. Pohdimme tulosten analysoinnin yhteydessä paljon sitä, kuinka mielestämme nuoret osoittivat olevansa kykeneviä kertomaan omia ajatuksiaan ja toiveitaan, sekä ymmärtämään muuttuvien tilanteiden myötä tulleita ohjeistuksia. Toiminnan äkillisissä muutoksissa voisikin ajatella, että jatkossa kuultaisiin enemmän nuorten toiveita siitä, miten toimintaa voitaisiin lähteä kehittämään muutoksessa uuteen suuntaan. Näin voitaisiin vastata nuorten odotuksiin sekä mahdollisesti myös vaikuttaa siihen, kuinka nuoret kokevat nuorisotoiminnan tukevan heitä kriisiaikana.

Eräs opinnäytetyön keskeisistä huomioista osoitti, että kriisitilanteissa nuorten ja heidän hyvinvointinsa tukeminen edellyttää toimivaa viestintää ja kohdejoukon tavoittamista. Tällaisten asioiden kehittäminen ei mielestämme ole vain kriisiajan haaste, vaan siihen olisi hyvä kiinnittää nuorisotyössä huomiota jo ennakoivasta näkökulmasta. Nuoret voitaisiin esimerkiksi ottaa mukaan sosiaalisen median tilien sisällön kehittämiseen perustamalla kehittämisraati, jossa nuoret saisivat itse tuoda esille ajatuksiaan siitä, millainen sisältö heidät tavoittaa. Kun nuorisotalon tilien seuraajien määrää saataisiin kasvatettua nuoria kiinnostavan sisällön myötä, voitaisiin tavoittaa entistä suurempi joukko nuoria myös kriisiaikana. Tavoittamalla nuoria kriisiaikana, pystytään jakamaan arvokasta tietoa muun muassa siitä, miten nuorisotyön tavoittaa kriisiaikana.

Työelämäkumppanilta saatu palaute osoittaa, että opinnäytetyömme on pystynyt tuottamaan tietoa, joka koetaan merkitykselliseksi ja työkehittämistä tukevaksi. Opinnäytetyöstä saadut tulokset, jotka nostivat esiin digitaalisen työn kehittämiseen kohdistuvat tarpeet sekä nuorten kohtaamisen tärkeyden, koettiin kiinnostaviksi. Opinnäytetyön tulokset kiinnittivät työelämäkumppanin huomion etenkin nuorisotalon kriisiviestintään, sekä nuorisotyöntekijöiden tavoitettavuuteen. Työelämäkumppanin mukaan näihin asioihin aletaan jatkossa panostamaan kehittämällä digitaalisen nuorisotyön puolta aiempaa laajemmaksi. Nuorten ääni halutaan huomioida paremmin sosiaalisen median sisällöntuottamisessa sekä toiminnan ideoinnissa.

Nuorten osallisuuden tukemisen ja kriisiviestinnän kehittämisen lisäksi opinnäytetyömme onnistui tekemään näkyväksi nuorisohjaajien ja luotettavien aikuisten merkityksen nuorten hyvinvoinnin tukemisessa. Tämä palaute auttaa työelämäkumppanin mukaan panostamaan jatkossakin nuorten kohtaamiseen sekä nuorisotyön kehittämiseen. Työelämäkumppanimme

jakaa sovitusti opinnäytetyömme tulokset myös muille Helsingin kaupungin nuorisotyöyksiköille, jotta tuloksia voidaan hyödyntää laajemmin kriisiajan nuorisotyön kehittämisessä.

Vaikka koronakriisin katsotaan olevan jo osittain taaksejäänyttä aikaa, elämme silti tälläkin hetkellä maailmantilanteessa, jossa globaalit muutokset ovat jatkuvasti yhteydessä ihmisten hyvinvointiin. Nuorten hyvinvoinnin tukemisen eteen tulisi siis tehdä jatkossakin töitä, ja nuorisotyön erilaisia työmuotoja tulisi kehittää aktiivisesti. Jotta jo kohdatusta kriisitilanteesta voitaisiin oppia vielä enemmän ja tuoda hyväksi havaittuja asioita käytäntöön, olisi mielestämme mielenkiintoista tarkastella koronakriisin aikaista nuorisotyönroolia Jakomäen nuorisotyöntekijöiden näkökulmasta. Tutkimalla nuorisotyöntekijöiden kokemuksia korona-ajan onnistumisista ja haasteista, voitaisiin saada lisää arvokasta tietoa, jolla kehittää nuorisotyön valmiuksia tavoittaa ja tukea nuoria kriisiaikoina. Tuomalla kaikki kerätty tieto yhteen sekä nuorten että nuoriso-ohjaajien näkökulmasta, pystyttäisiin myös tarkastella sitä, miten nuorten osallisuus heitä koskevan toiminnan suunnittelussa olisi mahdollista huomioida kriisiaikana.

Aiheeseen liittyvän jatkotutkimuksen kannalta olisi mielenkiintoista myös tarkastella opinnäytetyön teemoja laajemmalla tutkimusjoukolla. Opinnäytetyömme haastatteluun valikoituneet nuoret olivat rajattu kohdejoukko, joka antoi kuvaa nuorisotalolla vierailevien aktiivisten nuorten näkökulmasta. Kaikki nuoret eivät kuitenkaan ole käyneet ennen koronakriisiä tai sen jälkeen nuorisotalolla, ja näin ollen tämän joukon tarkastelu olisi varmasti aiheellista, jos halutaan saada kattavampi kuva korona-ajan ja sen mukana tuomien rajoitusten vaikutuksesta nuorten hyvinvointiin. Jos ajatellaan kohdejoukon rajautuvan yläkouluikäisiin, jatkotutkimusta aiheesta voitaisiin tehdä yhteistyössä esimerkiksi alueen koulun kanssa. Näin saataisiin vertailuun mukaan niiden nuorten kokemuksia korona-ajasta, jotka eivät vieraile nuorille suunnatuissa vapaa-ajan paikoissa tai harrastuksissa.

On myös tärkeää huomioida, että vallinneen kriisin vaikutukset saattavat näkyä pitkään yhteiskuntamme rakenteissa sekä yksilöiden arkielämässä. Koronakriisi haavoitti yhteiskuntaamme ja sen pitkäaikaisvaikutuksien tarkastelua ei tulisi unohtaa. Pandemia-aika on vaikuttanut monella tapaa nuoriin sekä heidän arkeensa. Jo tutkittuja ja havaittuja vaikutuksia silmällä pitäen aiheesta tarvitaan pitkäaikaistutkimuksia, jotka kuvaavat nuorten toipumista ja palautumista kriisin aiheuttaneista negatiivisista vaikutuksista.

Lähteet

Painetut

Allardt, E. 1976. Hyvinvoinnin ulottuvuuksia. Helsinki: WSOY.

Ellonen, N. & Korkiamäki, R. 2006. Sosiaalinen pääoma lasten ja nuorten hyvinvoinnin resursina. Teoksessa Forsberg, H., Ritala-Koskinen, A. & Törrönen, M. (toim.) Lapset ja sosiaalityö: kohtaamisia, menetelmiä ja tiedon uudelleenarviointia. Jyväskylä: PS-kustannus, 221-247.

Haapakorva, P., Karvonen, S., Kestilä, L., Parikka, S., Seppänen, J. & Sutela, E. 2018. Nuorten hyvinvoinnin erot. Teoksessa Karvonen, S. & Kestilä, L. (toim.) Suomalaisten hyvinvointi 2018. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 120-142.

Helavirta, S. 2006. Lasten hyvä ja huono elämä eläytymistarinoiden valossa. Teoksessa H., Forsberg, H., Ritala-Koskinen, A. & Törrönen, M. (toim.) Lapset ja sosiaalityö: kohtaamisia, menetelmiä ja tiedon uudelleenarviointia. Jyväskylä: PS-kustannus, 195-219.

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2009. Tutkimushaastattelu: Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Gaudeamus.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15. painos. Helsinki: Tammi.

Honkatukia, P. & Kiilakoski, T. (toim.) 2018. Miten tutkia nuoria ja nuorisotyötä. Tampere: Vastapaino.

Kananen, J. 2008. Kvali. Kvalitatiivisen tutkimuksen teoria ja käytänteet. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu

Karvonen, S. 2019. Koetun hyvinvoinnin tilan tunnuslukujen valossa. Teoksessa Karvonen, S. & Kestilä, L. (toim.) Suomalaisten hyvinvointi 2018. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 96-100.

Manu, S., Puuronen, A. & Ranta, T. 2021. Selvitys koronakriisin vaikutuksista nuorisotoimialaan. Viitattu 2.10.2022. <https://tietoaanurista.fi/wp-content/uploads/2021/09/Selvitys-koronakriisin-vaikutuksista-nuorisotoimialaan-loppuraportti-20.9.2021.pdf>

Nieminen, J. 2007. Vastavoiman hahmo - Nuorisotyön yleiset tehtävät, oppimisympäristöt ja eetos. Teoksessa Hoikkala, T. & Sell, A. (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä - Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Helsinki: Nuorisotutkimusseura, 21-43.

Papunen, T. 2022. Yhteisin askelin- Jalkautuvan nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Espoon, Helsingin ja Vantaan nuorisopalvelut.

Pekkarinen, E. 2018. Eettisen erityiskysymykset haastattelutilanteessa. Teoksessa Honkatukia, P. & Kiilakoski, T. (toim.) Miten tutkia nuoria ja nuorisotyötä. Tampere: Vastapaino, 85-89.

Saari, J. (toim.) 2011. Hyvinvointi - Suomalaisen yhteiskunnan perusta. Helsinki: Gaudeamus.

Sarajärvi, A. & Tuomi, J. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Uudistettu painos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Sähköiset

A-klinikasäätiö 2022. Mikä suojaa lasta? Viitattu 3.10.2022. <https://amalia.pro/tuki/mika-suojaa-lasta>

Aapola-Kari, S., Haikkola, L. & Lahtinen, J. 2021. ”Se on saanut ajattelemaan ja pannut stopin elämään” - nuorten ristiriitaiset kokemukset koronapandemian ensimmäisistä kuukausista. Viitattu 31.10.2022. <https://www.nuorisotutkimusseura.fi/nakokulma77>

Allianssi ry 2022a. Nuorten sosiaaliset suhteet ja hyvinvointi. Viitattu 1.3.2022. <https://nuorisotyosta.fi/nuorten-sosiaaliset-suhteet-ja-hyvinvointi/>

Allianssi ry 2022b. Kunnallisen nuorisotyön työmuodot. Viitattu 24.2.2022. <https://nuorisotyosta.fi/kunnallisen-nuorisotyon-tyomuodot/>

Allianssi ry 2022c. Nuorisoalalla näkyvät ilmiöt. Viitattu 1.3.2022. <https://nuorisotyosta.fi/ilmiot/>

Allianssi ry 2022d. Pelaaminen ja sosiaalinen media. Viitattu 1.3.2022. <https://nuorisotyosta.fi/pelaaminen-ja-sosiaalinen-media/>

Aluehallintovirasto 2022. Nuoriso ja nuorisotyö. Viitattu. 28.2.2022. <https://avi.fi/usein-kyttya-koronaviruksesta#accordion-UVp6ul6UjCaV>

Aluehallintovirasto 2021. Etelä-Suomen alueella 5.3. voimaan tiukemmat kokoontumisrajoitukset - yli kuuden hengen kokoontumiset on kielletty, pienempiäkin tulisi välttää. Viitattu 9.9.2022. <https://avi.fi/tiedote/-/tiedote/69902744>

Berg, P. & Myllyniemi, S. (toim.). 2021. Palvelu pelaa! Nuorisobarometri 2020. Viitattu 2.3.2022. <https://tietoanurista.fi/wp-content/uploads/2021/03/nuorisobarometri-2020-web-1.pdf>

Common sense media 2018. Social Media, Social Life 2018. Viitattu 31.10.2022.

<https://www.commonsemmedia.org/sites/default/files/research/report/2018-social-media-social-life-infographic-final.pdf>

Haila, K., Luukkonen, T. & Wennberg, M. 2020. Sosiaalihuollon ja lastensuojelun kantokyky koronakriisin aikana - Haastavat tekijät ja uudet ratkaisukeinot kriisistä selviämiseksi. Itlan raportit ja selvitykset 2020:1. Helsinki: Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiö.

Helsingin kaupunki 2021a. Nuorison palvelukokonaisuus. Viitattu 24.2.2022.

<https://www.hel.fi/kulttuurin-ja-vapaa-ajan-toimiala/fi/tietoa-meista/nuorison-palvelukokonaisuus/>

Helsingin kaupunki 2021b. Jakomäen nuorisotalo. Viitattu 25.2.2022. <https://nuorten.helsinki/youth-centers/jakomaen-nuorisotalo/>

Helsingin kaupunki 2022. Nuorisotalot avoinna normaalisti. Viitattu 25.2.2022. <https://nuorten.helsinki/yleinen/nuorisotalot-avoinna-normaalisti/>

Helsingin kaupungin nuorisopalvelukokonaisuus 2020. Helsingin nuorisopalveluiden nuorisotyön perussuunnitelma - NUPS. Viitattu 24.2.2022. <https://julkaisut.hel.fi/sites/default/files/2021-03/NUPS%20Helsingin%20nuorisoty%C3%B6n%20perussuunnitelma.pdf>

Karvonen, S. & Lammi-Taskula, J. (toim.). 2014. Lapsiperheiden hyvinvointi 2014. Terveysten ja hyvinvoinnin laitos. Viitattu 2.3.2022. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/116712/THL_2014_21Teema.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Kauppinen, E. & Lahtinen, J. 2022. Korona-aika 12-14-vuotiaiden kokemana. Viitattu 10.10.2022. <https://www.nuorisotutkimusseura.fi/nakokolma84>

Kuntaliitto 2022. Nuorisotyö- ja politiikka. Viitattu 23.2.2022. <https://www.kuntaliitto.fi/opetus-ja-kulttuuri/nuorisotyö>

Kuula, A. 2011. Tutkimusetiikka - Aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys. E-kirja. Tampere: Vastapaino.

Lahtinen, J. & Salasuo, M. 2021. ”Edelleen harmittaa” - Nuorten kokemus harrastamisen keskeyttämisestä korona-aikana ja sen yhteys vapaa-ajan tyytyväisyyteen. Viitattu 31.10.2022. <https://www.nuorisotutkimusseura.fi/nakokolma79>

Lastensuojelun keskusliitto 2020. Koronan jäljet vaarantavat lasten ja nuorten hyvinvoinnin. Viitattu 19.10.2022. <https://www.lskl.fi/blog/koronan-jaljet-vaarantavat-lasten-ja-nuorten-hyvinvoinnin/>

Lauha, H. 2019. Miksi tarvitsemme digitaalista nuorisotyötä? Julkaisussa Lauha, H. & Nölvak, K. (toim.). Digitalisaatio ja nuorisotyö. Verke & ENTK. Viitattu 25.2.2022.

<https://www.verke.org/uploads/2021/01/37b0da65-digitalisaatio-ja-nuorisotyö-verke.pdf>

Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2021. Lapsi sosiaalisessa mediassa. Viitattu 31.10.2022.

<https://www.mll.fi/vanhemmille/tietoa-lapsiperheen-elamasta/lapset-ja-media/lapsi-sosiaalisessa-mediassa/>

Nuoriso- ja Liikunta-alan asiantuntijat ry 2022. Nuorisotyön ammattieettiset ohjeet. Viitattu 22.2.2022. <https://www.nuoli.info/Neo-2020>

Nuorisolaki 1285/2016. Viitattu 23.2.2022. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161285>

Peda 2022. Yleistä kriiseistä. Viitattu 21.9.2022. <https://peda.net/jyvaskyla/kuokkalanyhteinaiskoulu/huoltajalle/oppilashuolto/k2/1yk2#:~:text=Kriisill%C3%A4%20tarkoitetaan%20tilanetta%2C%20jossa%20aiemmat%20kokemukset%20ja%20opitut,ovat%20ennustamattomuus%2C%20kontrolloimattomuus%2C%20el%C3%A4m%C3%A4ntilanteen%20muuttumisen%20ja%20el%C3%A4m%C3%A4narvojen%20uhka.>

Sanomalehtien liitto 2020. Nuorten median käyttö. Viitattu 30.10.2022. https://www.uutismediat.fi/wp-content/uploads/2020/05/Nuorten-mediankaytto-ja-korona_tiiivistelma-paatu-loksista.pdf

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2018. Lasten ja nuorten hyvinvointi 2017 - Kouluterveyskyselyn tuloksia. Viitattu 2.3.2022. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/136748/URN_ISBN_978-952-343-115-7.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2020. Hyvinvointi. Viitattu 27.2.2022.

<https://thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus/hyvinvointi>

Terveyskirjasto 2022. Koronavirus (SARS-Cov-2, COVID-19). Viitattu 1.3.2022.

<https://www.terveyskirjasto.fi/dlk01257>

Unicef 2021. Koronan vaikutukset lasten ja nuorten mielenterveysongelmiin ovat vain jäävuoren huippu. Viitattu 5.10.2022. <https://www.unicef.fi/tyomme/ajankohtaista/uutiset-ja-nakokulmat/2021/unicef-koronan-vaikutukset-lasten-ja-nuorten-mielenterveysongelmiin-ovat-vain-jaavuoren-huippu/>

Valtioneuvosto 2021. Lapset, nuoret ja koronakriisi - Lapsistrategian koronatyöryhmän arvio ja esitykset lapsen oikeuksien toteuttamiseksi. Viitattu 9.9.2022. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162647/VN_2021_2.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Valtioneuvosto 2020a. Lasten ja nuorten hyvinvointi koronakriisin jälkihoidossa - Lapsistrategian koronatyöryhmän raportti lapsen oikeuksien toteutumisesta. Viitattu 3.3.2022.

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162318/VN_2020_21.pdf

Valtioneuvosto 2020b. Selvitys kasvosuojusten käytöstä koronatartuntojen ehkäisemisessä: laajaa vaihtelua maakohtaisissa linjauksissa ja vähän tutkimustietoa. Viitattu 5.3.2022.

<https://valtioneuvosto.fi/-/1271139/selvitys-kasvosuojusten-kaytosta-koronavirustartuntojen-ehkaisyksissa-laajaa-vaihtelua-maakohtaisissa-linjauksissa-ja-vahan-tutkimustietoa>

Valtioneuvoston asetus nuorisotyöstä ja -politiikasta 211/2017. Viitattu 23.2.2022.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20170211>

Valtion nuorisoasiain neuvottelukunta 2016. Näin nuorten elämä on muuttunut 100-vuotiaassa suomessa. Viitattu 17.10.2022. https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2016/12/nuorisojuliste_final_digital.pdfhttps://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2016/12/nuorisojuliste_final_digital.pdf

Verke 2021. Kunnallisen nuorisotyön digitalisaatio. Viitattu 25.2.2022.

https://www.verke.org/uploads/2021/12/b9f83b25-kunnallisen_nuorisotyon_digitalisaatio_tutkimusraportti_v3.pdf

YK 2013. Definition of youth. Viitattu 24.2.2022. <https://www.un.org/esa/socdev/documents/youth/fact-sheets/youth-definition.pdf>

Julkaisemattomat

Hanhirova, M. 2022. Opparin eteneminen. Yksityinen sähköpostiviesti 22.9.2022. Helsingin kaupunki.

Taulukot

Taulukko 1: Esimerkki aineiston pelkistämisestä.....	24
Taulukko 2: Esimerkki aineiston luokittelusta.....	25

Liitteet

Liite 1: Saatekirje	50
Liite 2: Suostumuslomakkeet	51
Liite 3: Teemahaastattelurunko	53

Liite 1: Saatekirje

SAATEKIRJE
4/2022

Sosiaalialan koulutusohjelma, Tikkurilan kampus

HYVÄT NUORET JA HEIDÄN HUOLTAJANSA,

Opiskelemme Laurea - ammattikorkeakoulussa sosionomin tutkintoon johtavassa koulutuksessa. Teemme opinnäytetyötä, jossa tarkastellaan koronaviruspandemian aikaisten rajoitusten vaikutuksia nuorten hyvinvointiin. Opinnäytetyömme tavoitteena on tuottaa yhteistyökumppanillemme tietoa nuorten hyvinvoinnista sekä selvittää, kuinka nuorisotyö on onnistunut tukemaan nuoria pandemia-ai- kana. Opinnäytetyön tarkoituksena on saada tietoa, jonka avulla voidaan kehittää nuorisotoimintaa sekä tukea nuorten hyvinvointia.

Opinnäytetyömme toimeksiantajana toimii Helsingin kaupungin Koillinen nuorisotyöyksikkö ja se toteu- tetaan yhteistyössä Jakomäen nuorisotalon kanssa. Keräämme opinnäytetyötä varten aineistoa haas- tattelemalla nuoria Jakomäen nuorisotalon tiloissa. Haastatteluissa pääsee esille nuorten oma ääni ja heidän omakohtaiset kokemuksensa pandemia-ajasta. Nuorten omista kokemuksista ja näkemyksistä saadaan arvokasta tietoa heidän hyvinvoinnistaan.

Haemme vapaaehtoisia nuoria, jotka ovat halukkaita osallistumaan haastatteluun. Haastattelut to- teutetaan yksilöhaastatteluna ja ne äänitetään. Haastattelut toteutetaan anonymisti ja kerätty ääni- materiaali säilytetään luottamuksellisesti opinnäytetyöprosessin ajan. Materiaali tuhotaan asianmukai- sesti sen analysoinnin jälkeen. Nuori voi milloin tahansa kieltäytyä osallistumasta opinnäytetyön toteu- tukseen tai keskeyttää osallistumisensa ilman kielteisiä seuraamuksia.

Voit ilmoittaa halukkuudestasi osallistua opinnäytetyöhön, toimittamalla saatekirjeen mukana olleen osallistumisen edellyttävät **SUOSTUMUSLOMAKKEET** (liite) Jakomäen nuorisotalon ohjaajille. Haastatte- lut järjestetään viikolla __, tarkka aika tarkentuu myöhemmin.

Lisätietoa opinnäytetyöstä ja sen tiedonkeruu- ja tutkimusmenetelmistä saat ottamalla yhteyttä al- lekirjoittaneisiin. Myös nuorisotalon ohjaajat vastaavat mielellään mieltä askarruttaviin kysymyksiin koskien opinnäytetyötä ja haastattelujen toteutusta. Toivottavasti innostut lähtemään mukaan haasta- teltavaksi☺

Opinnäytetyö valmistuu syksyllä 2022. Sen jälkeen opinnäytetyö on luettavissa Theseus-julkaisuarkis- tossa. Toimitamme tiedon valmistuneesta työstä Jakomäen nuorisotalolle, josta tiedotetaan opinnäy- tetyön valmistumisesta siihen osallistuneita nuoria ja heidän huoltajiaan.

Ystävällisin terveisin,

Jenna Pöyhönen

Sosionomiopiskelija - LAUREA ammattikorkeakoulu
jenna.pouhonen@student.laurea.fi

Minna Vartiainen

Sosionomiopiskelija - LAUREA ammattikorkeakoulu
minna.vartiainen@student.laurea.fi

Liite 2: Suostumuslomakkeet

Sosiaalialan koulutusohjelma, Tikkurilan kampus

SUOSTUMUS OPINNÄYTETYÖHÖN OSALLISTUMISEEN

Opinnäytetyö toteutetaan noudattaen tutkimuseettisen neuvottelukunnan määrittelemää hyvää tieteellistä käytäntöä (Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa - Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohje 2012). Olen saanut kirjallista tietoa opinnäytetyön sisällöistä, sen tavoitteista sekä nähnyt opinnäytetyöhön liittyvän haastattelurungon (ks. lopussa).

Suostun vapaaehtoisesti osallistumaan opinnäytetyön haastatteluun. Henkilötietoja ei kerätä, joten tutkimusrekisteriä ei synny. Antamiani vastauksia ei voi yhdistää minuun jälkikäteen opinnäytetyön kirjallisessa tuotoksessa. Kaikki vastaustiedot ovat luottamuksellisia. Minulle on selvitetty opinnäytetyön tarkoitus ja siinä käytettävät tiedonkeruu- (ääninauhitteet) ja tutkimusmenetelmät. Olen tietoinen siitä, että opinnäytetyöhön osallistuminen on vapaaehtoista. Olen myös tietoinen siitä, että opinnäytetyöhön osallistuminen ei aiheuta minulle minkäänlaisia kustannuksia.

Suostun siihen, että minua haastatellaan ja haastattelussa antamiani tietoja ja tiedonkeruussa saatua materiaalia (ääninauhitteet) käytetään kyseisen opinnäytetyön tarpeisiin sekä sen loppuraportointiin. Voin halutessani keskeyttää opinnäytetyöhön osallistumisen, milloin tahansa ilman, että minun täytyy perustella keskeyttämistäni.

Päiväys ja paikka _____

_____

Opinnäytetyöhön osallistuvan haastateltavan allekirjoitus ja nimenselvennys

_____

Opinnäytetyön tekijän/tekijöiden allekirjoitus ja nimenselvennys

(Vastaajien tiedot eivät tule näkyviin, suostumuslomakkeet kansioidaan ja säilytetään lukitussa tilassa)

LIITTEENÄ

Tutkimushaastattelurunko

Sosiaalialan koulutusohjelma, Tikkurilan kampus

HUOLTAJAN SUOSTUMUS OPINNÄYTETYÖHÖN OSALLISTUMISEEN

Opinnäytetyö toteutetaan noudattaen tutkimuseettisen neuvottelukunnan määrittelemää hyvää tieteellistä käytäntöä (Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsittelyminen Suomessa - Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohje 2012). Olen saanut kirjallista tietoa opinnäytetyön sisällöstä, sen tavoitteista sekä nähnyt opinnäytetyöhön liittyvän haastattelurungon (ks. lopussa).

Annan huollettavalleni suostumukseni siihen, että hän voi halutessaan osallistua opinnäytetyön haastatteluun. Henkilötietoja ei kerätä, joten tutkimusrekisteriä ei synny. Huollettavani antamia vastauksia ei voi yhdistää häneen jälkikäteen opinnäytetyön kirjallisessa tuotoksessa. Kaikki vastaukset ovat luottamuksellisia. Minulle on selvitetty opinnäytetyön tarkoitus ja siinä käytettävät tiedonkeruutavat (ääninauhoitteet) ja tutkimusmenetelmät. Olen tietoinen siitä, että opinnäytetyöhön osallistuminen on vapaaehtoista. Olen myös tietoinen siitä, että opinnäytetyöhön osallistuminen ei aiheuta minulle, eikä huollettavalleni minkäänlaisia kustannuksia.

Suostun siihen, että huollettavaani haastatellaan ja hänen haastattelussa antamia tietoja ja tiedonkeruussa saatua materiaalia (ääninauhoitteet) käytetään kyseisen opinnäytetyön tarpeisiin sekä sen lopuraportointiin. Olen tietoinen siitä, että huollettavani voi halutessaan keskeyttää opinnäytetyöhön osallistumisen, milloin tahansa ilman, että hänen täytyy perustella keskeyttämistään.

Päiväys ja paikka _____

_____

Opinnäytetyöhön osallistuvan huollettavan nimi

_____

Opinnäytetyöhön osallistuvan haastateltavan huoltajan allekirjoitus ja nimenselvennys

_____

Opinnäytetyön tekijän/tekijöiden allekirjoitus ja nimenselvennys

(Vastaajien tiedot eivät tule näkyviin, suostumuslomakkeet kansioidaan ja säilytetään lukitussa tilassa)

LIITTEENÄ

Tutkimushaastattelurunko

Liite 3: Teemahaastattelurunko

Sosiaalialan koulutusohjelma, Tikkurilan kampus

TEEMAHAASTATTELU

Haastattelu toteutetaan teemahaastatteluna, joka tarkoittaa sitä, että haastattelulle on etukäteen laadittu tutkimuksen kannalta keskeiset aihealueet sekä niitä tarkentavat kysymykset. Alla nähtävillä laatimamme teemahaastattelurunko. Voit siis halutessasi tutustua haastattelun aihealueisiin ja kysymyksiin etukäteen!

TAUSTATIETOJA

Miten vietit vapaa-aikaasi koulupäivän jälkeen ennen koronapandemiaa?

Kuinka usein kävit nuorisotalolla ennen pandemia-aikaa?

Minkä takia sinulle on tärkeää käydä nuorisotalolla?

Millaisena koit hyvinvointiasi ennen koronaviruspandemiaa?

HYVINVOINTI

Millaiset asiat ovat sinun arjessasi tärkeitä?

Mitkä asiat tuottavat sinulle hyvän mielen?

Oletko kokenut, että pandemia-aika on vaikuttanut hyvinvointiisi?

Onko sinulla ollut korona-aikana joku, jolle olet voinut halutessasi puhua?

KORONARAJOITUKSET

Koetko, että koronarajoitukset ovat vaikuttaneet jollain tavalla elämääsi?

Miten ja missä vietit vapaa-aikaasi nuorisotalon ollessa kiinni?

Mitä ajatuksia korona-aikana nuorisotalolla voimassa olleet ohjeistukset (esim. maskin ja käsihuuhteen käyttö) herättävät sinussa?

NUORISOTYÖN TAVOITETTAVUUS JA TYÖMUODOT

Saitko tietoa siitä, miten nuorisotyön tavoittaa korona-aikana?

Kohtasitko nuoriso-ohjajia koronasulkujen aikana muissa toimintaympäristöissä (esim. verkossa/ulkona)?

Millaista toimintaa olisit toivonut nuorisotyön järjestävän koronasulkujen aikana nuorille?